

Alle børn skal have lys i øjnene og mestre eget liv

Systematisk og intentionel fritidspædagogisk praksis med afsæt i data,
der inkluderer børn og unges stemmer – Viborgs Klubber 2024

v. Ayse Kosar Larsen, Center for Ungdomsstudier

VIBORG
KOMMUNE

**FORSKELLIGE
I FÆLLESSKAB**

**KLUBBER
I VIBORG**

Vi varmer op! Scan
gerne QR koden og
start øvelsen:
Personlig udvikling

Program for i dag

**9.30-
9.50**

Auditoriet: Velkomst, program og øvelse:
"det personlige udviklingspunkt"

**9.50-
10.30**

Første del af datagennemgang:
Nedslag i fritidsklubbernes samlede data - perspektiveringer til teori og eksisterende datasæt

**10.30-
10.50**

Gruppedrøftelser i de enkelte klubber - med afsæt i data:
Hvad ønsker vi i fællesskab særligt at videreudvikle det næste halve år?

**10.50-
11.30**

Anden del af datagennemgang:
Nedslag i forældre og ungebesvarelser. Samlet og perspektiveret

**11.30-
11.45**

Gruppedrøftelser i teams - hvad ønsker vi i fællesskab særligt at videreudvikle det næste halve år i ungetilbuddet?

**11.45-
12.00**

Eksempler i plenum på udviklingspunkter, feedback på dagen i dag og tak.

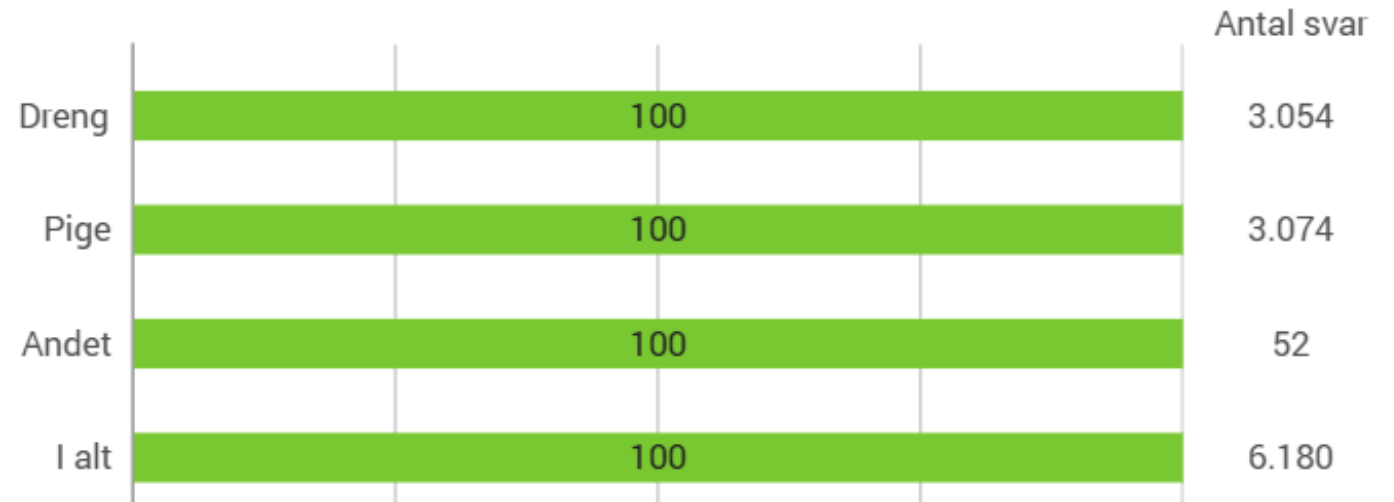
Samleanalyse målinger efterår 22 til forår 24

=

Samlet status

Figur filtreret på "kun gennemførte"

35 (ambitiøse) matrikler

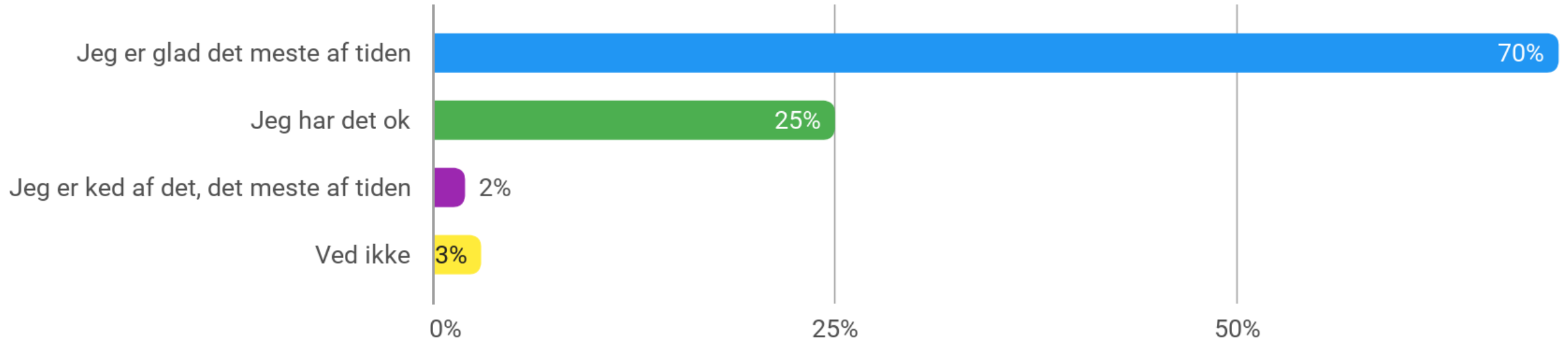
Børnesynet består af fire overbevisninger:

- Børn og unge forventes at gøre det bedste, de kan. Det er de voksne, som kan skabe forandring.
- Børn og unge har både ret til og udvikles gennem aktiv deltagelse i sunde fællesskaber.
- Alle børn og unge har værdi og potentiale og skal blive så dygtige, de kan.
- Børn og unge skal selvstændiggøres til voksenlivet.

Børn og unge har både ret til og udvikles gennem aktiv deltagelse i sunde fællesskaber

Hvem formår det – og hvad betyder ”sunde” fællesskaber?

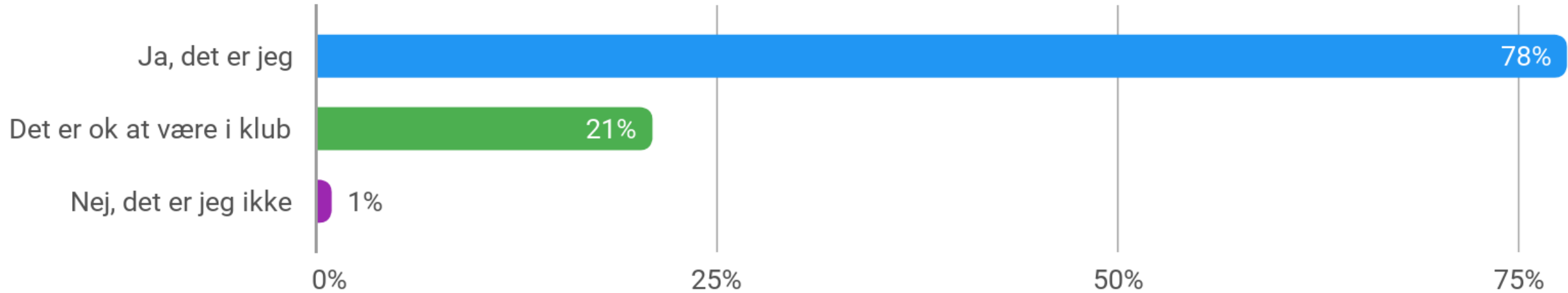
816 besvarelser i Fritidsklubberne Din trivsel: Hvordan har du det generelt?

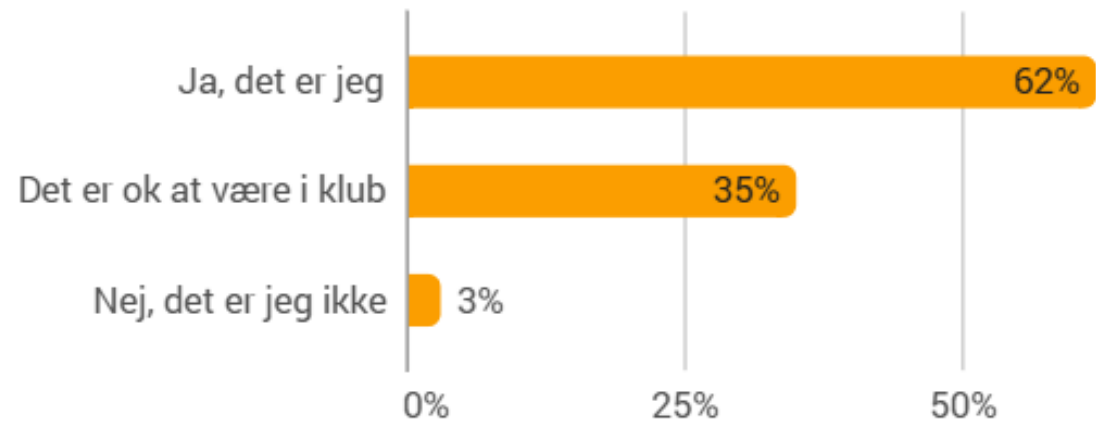
Børnene har det godt!

Eller er dem, der har lys i øjnene, også særligt meget i klub?

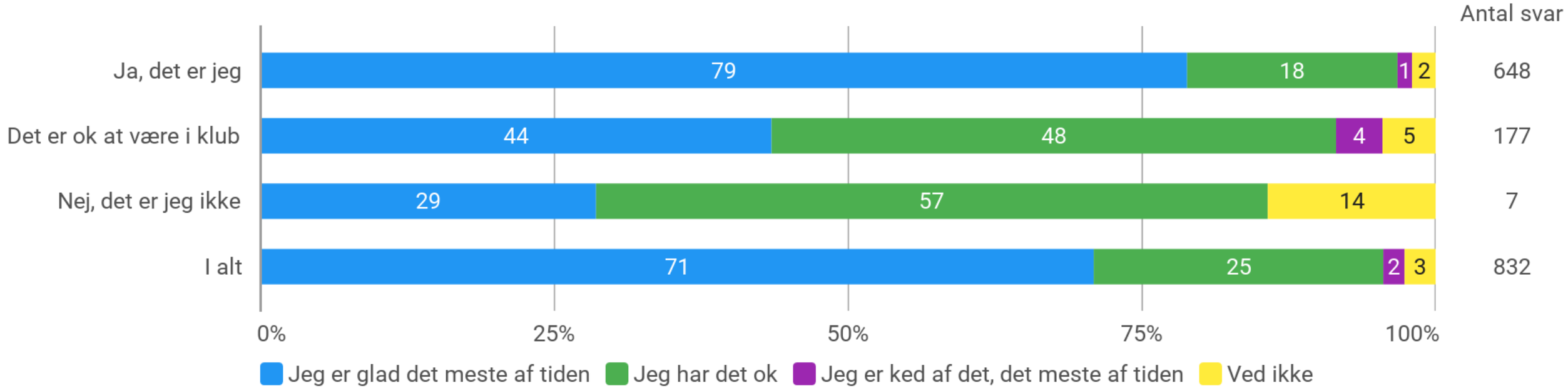
Er du glad for at komme i klubben?

Er du glad for at komme i klubben?

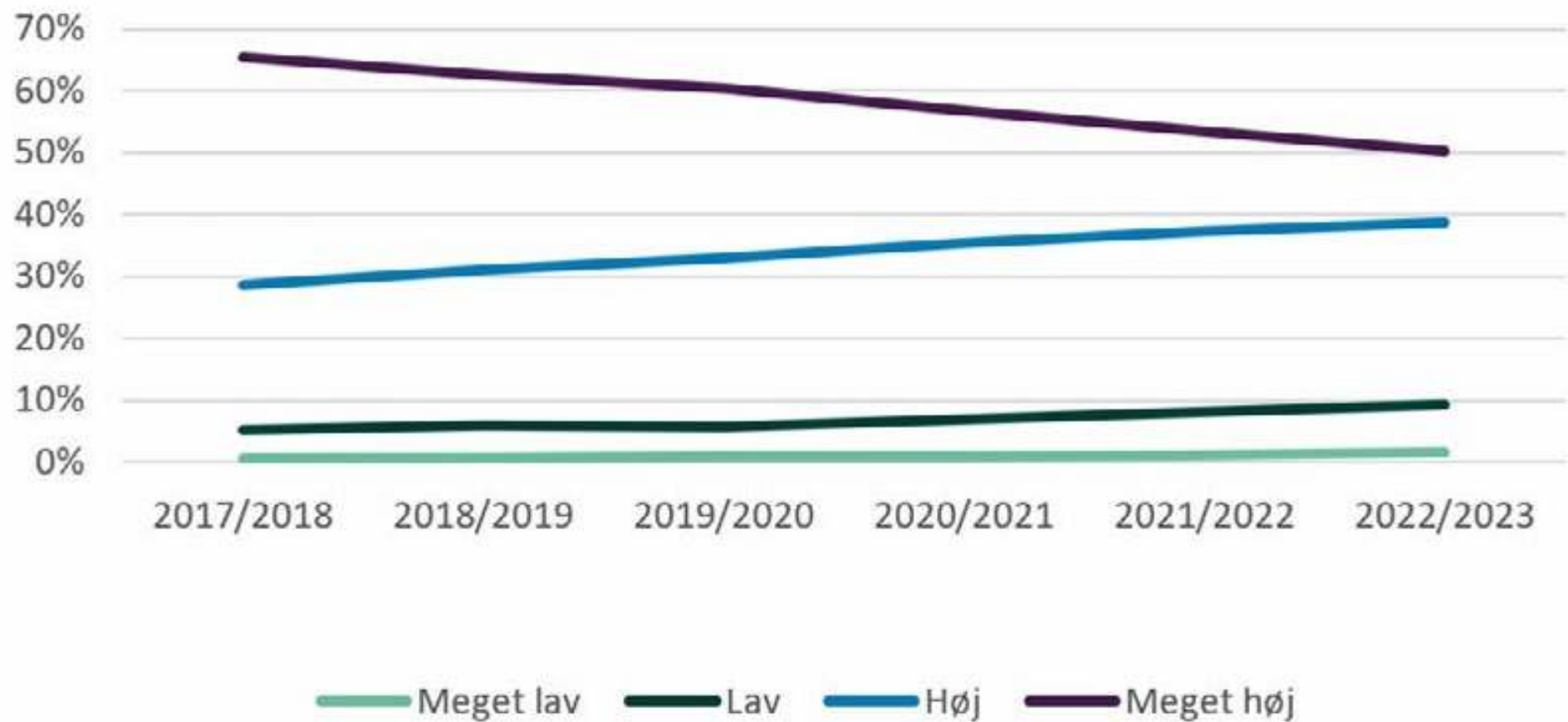
Din trivsel: Hvordan har du det generelt?

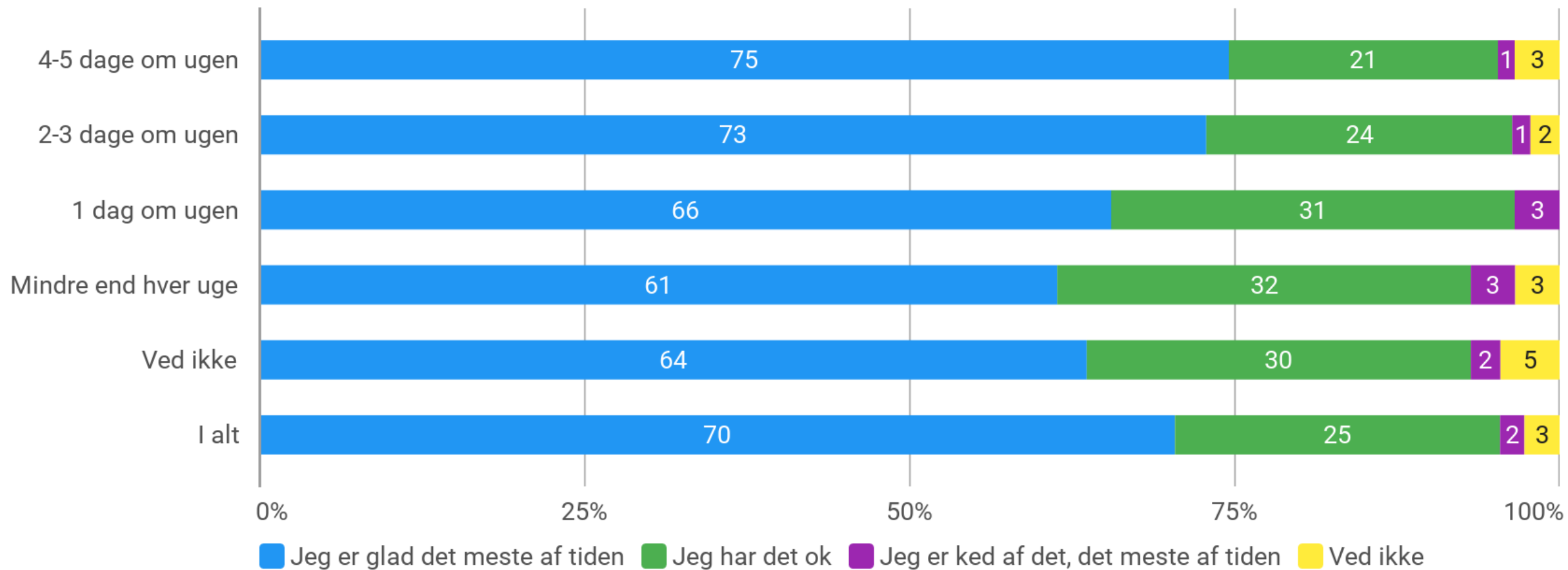
21% af drenge er "ok" mens 30% af pigerne er "ok"

Figur 35

Udviklingen i social trivsel blandt 4.-9. klasse i Viborg Kommune i 2017-2023

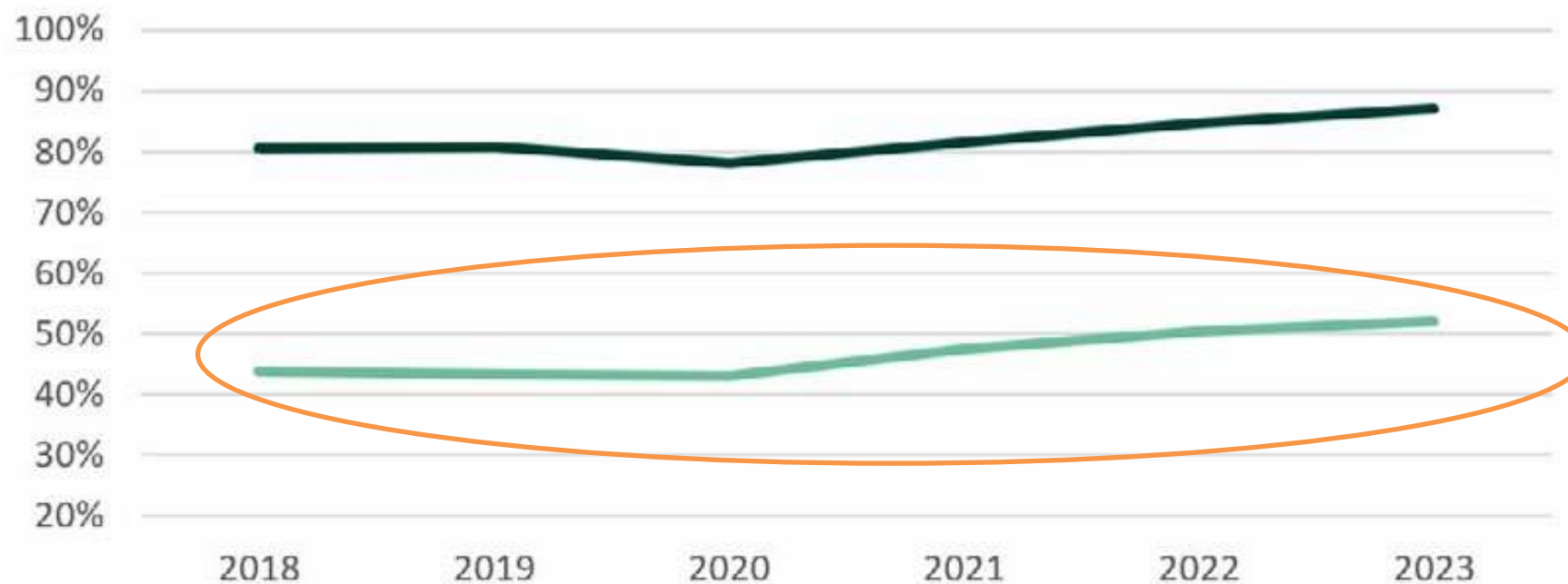

Din trivsel: Hvordan har du det generelt?

Figur 44

Andel af elever i Viborg Kommune skoler, som går i hhv. SFO (0.-3. klasse) og fritidsklub/SFO-klub (4.-7. klasse)

Flere børn i Viborg eller flere børn glade i fritidspædagogiske tilbud?

— Andel i fritidsklub/SFO-klub — Andel i SFO

https://vicki.viborg.dk/media/qielgyze/kvalitetshjul_foranalyse_bu_haefte_a4_2023_7_web.pdf

de gode

”Vi skal have fokus på fællesskaberne i langt højere grad og betragte dem som at spise **vitaminpiller**”

- professor i Børn- og Ungdomspsykiatri, Anne Thorup.

”Det er de voksne, som kan skabe forandring” – at facilitere lavere dørtrin for flere til gode deltagelsesmuligheder i klubbers store og mindre fællesskaber

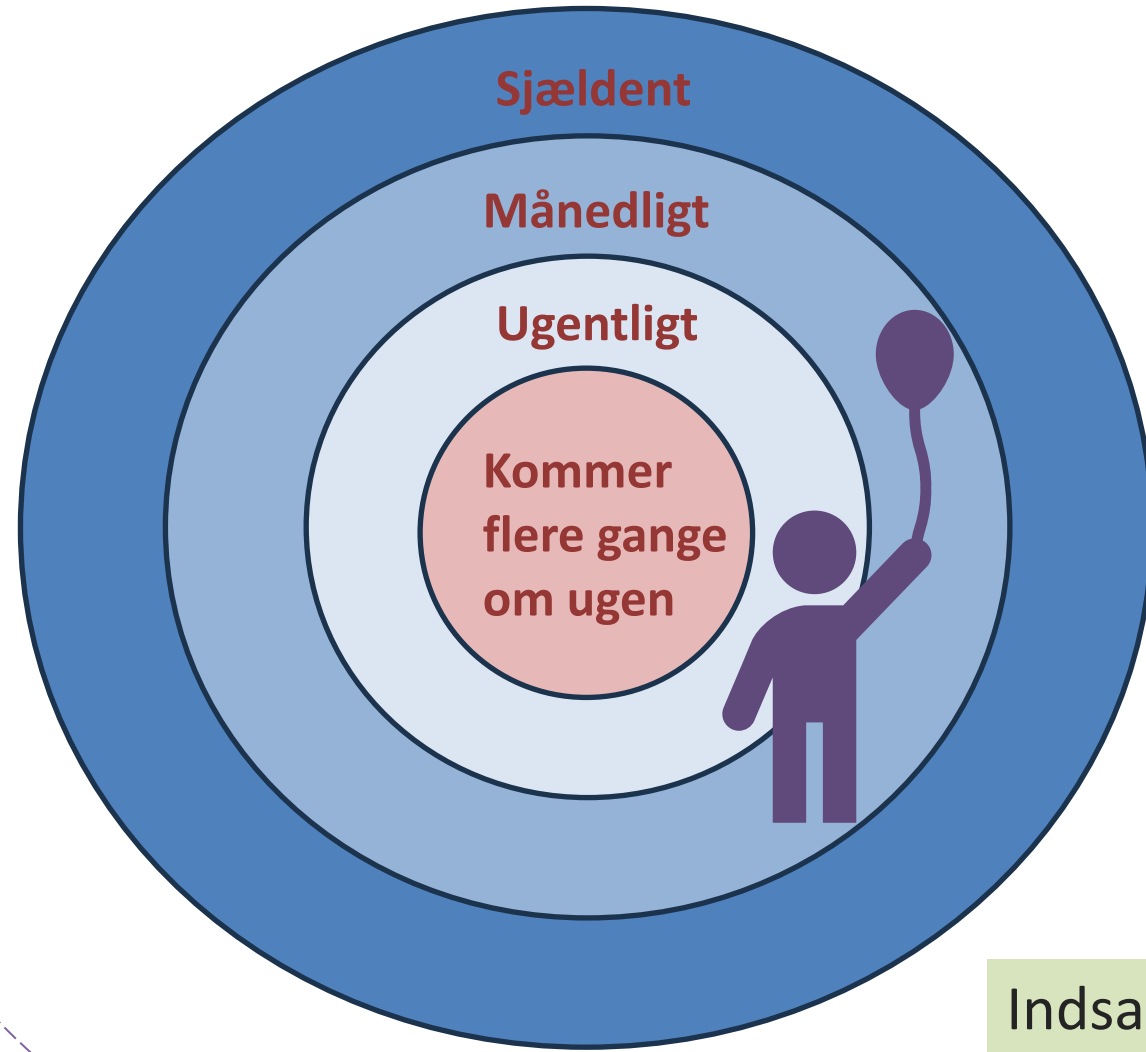
”Det, som karakteriserer et robust fællesskab, er for det første, at der er trygt at være. En anden ting, der betyder meget er, at det er okay at tiltale det, som er bekymrende og svært, uden at man risikerer at få hovedet hugget af...”

Poul Lundgaard Bak, overlæge i Komitéen for Sundhedsoplysning og forsker i robusthed på Institut for Folkesundhed ved Aarhus Universitet

Klubbørn som medværter i sunde fællesskaber

Anbefaling:
Systematisk opsøgende arbejde
omkring klubdeltagelse

En systematik der starter i: Hvem kommer? Hvem kommer ikke og hvorfor?
Hvem opsøger og skaber motivation for klubdeltagelse?

Indsatser: Individuelle, gruppeorienterede og generelle

Børn og unge har både ret til og udvikles gennem aktiv deltagelse i sunde fællesskaber

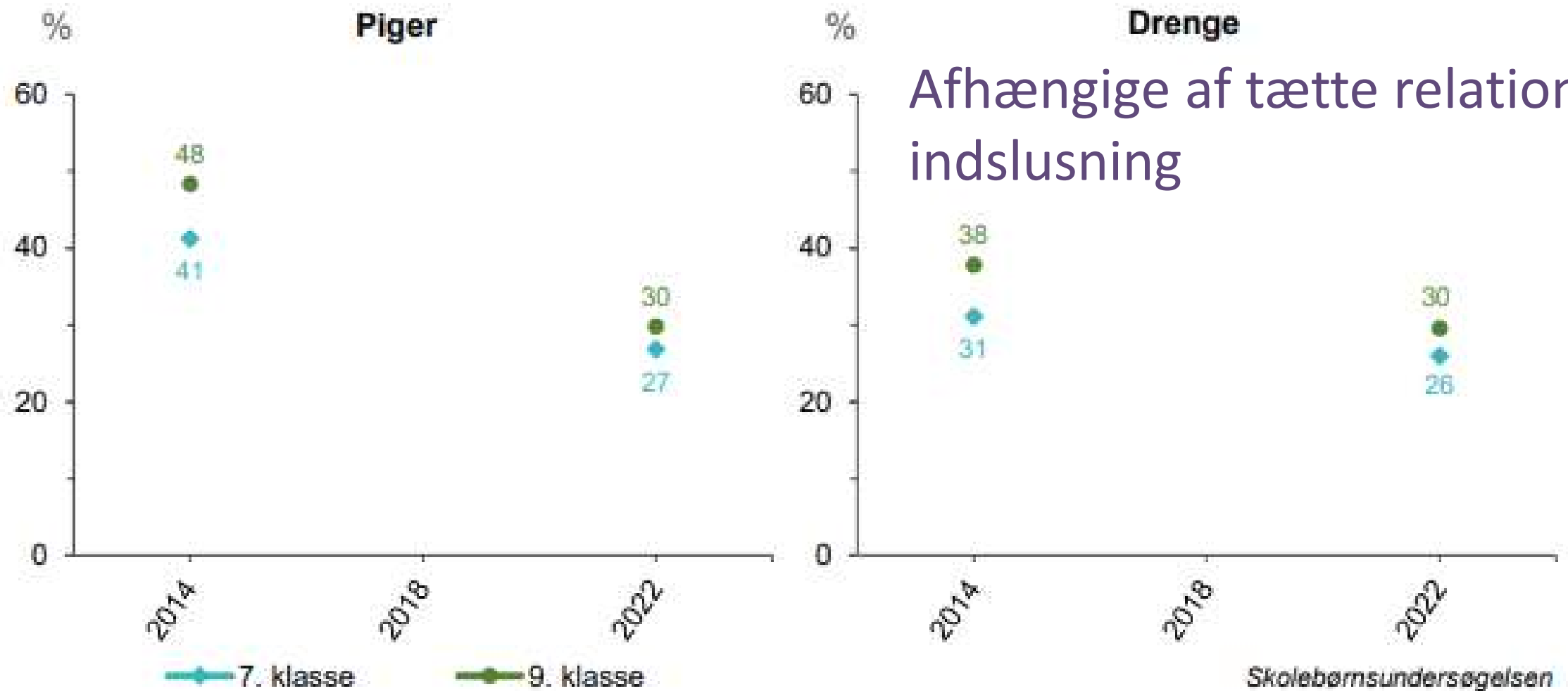

Dørtrinnet til sunde fællesskaber i klubberne kan være højere for dem, der ikke har lys i øjnene...

Og nogle får lys i øjnene, når de netop er i jeres fællesskaber

 CUR

Figur 5.9.3 Andel med høj social kompetence 2014, 2022 (%)

Afhængige af tætte relationer i indslusning

Fritidspædagogisk nænsom brobygning

De banale navnelege og strategier:

”Hvordan gør man?”

”Jeg håber, at en anden siger navnet”

”Man spørger vel bare, hvad hedder du?”

Differentieret tilgang med afsæt i dem, der har størst behov – indgang til relationsdannelse og samtaler

Systematisk understøttelse af gode kulturer, der skaber relationschancer

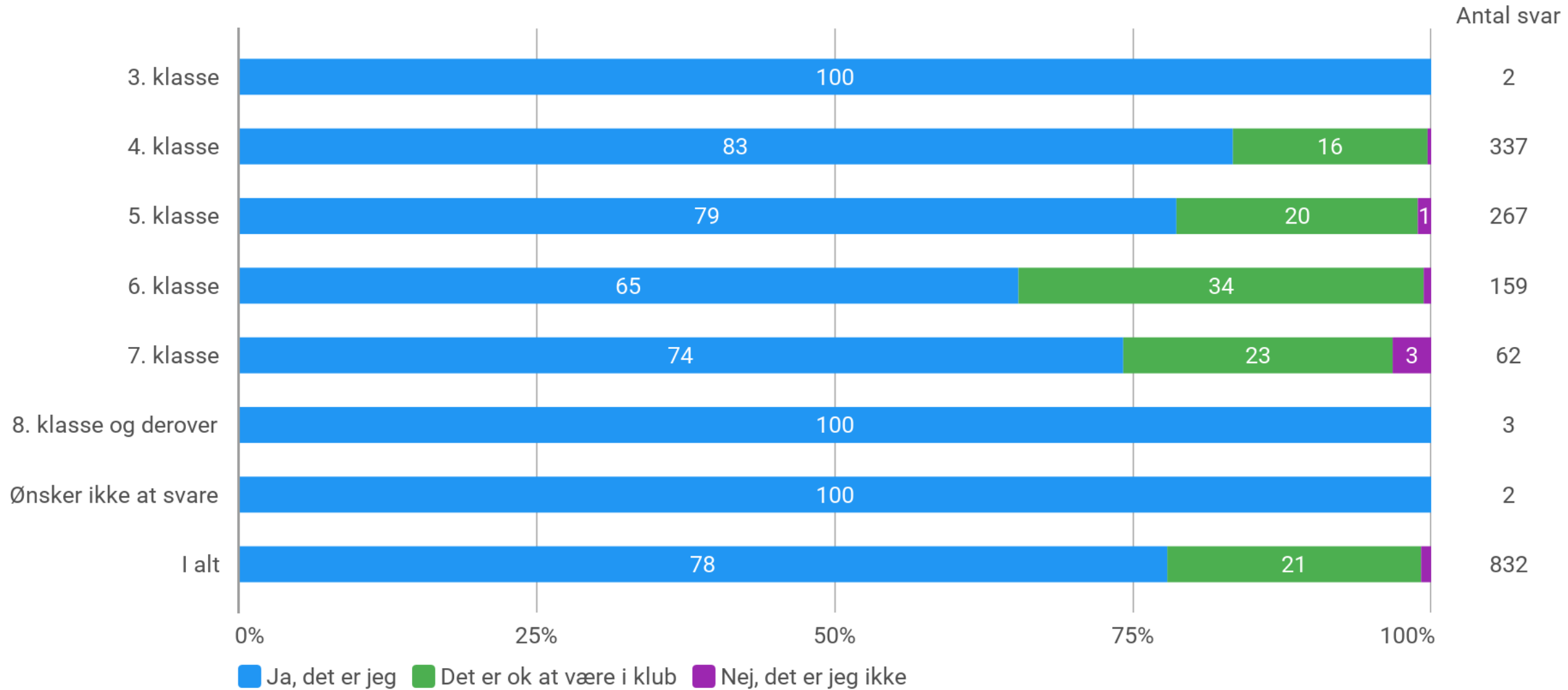
Det var underligt, at du hilste, når du ikke kendte os

Jeg håbede, at du ville hilse, for du så sød ud, men jeg kunne ikke hilse, for jeg kender dig ikke

Det er mega pinligt, hvis man siger hej, og den anden ikke hører det... eller endnu værre, hører det og ikke vil hilse tilbage (krydstjek)

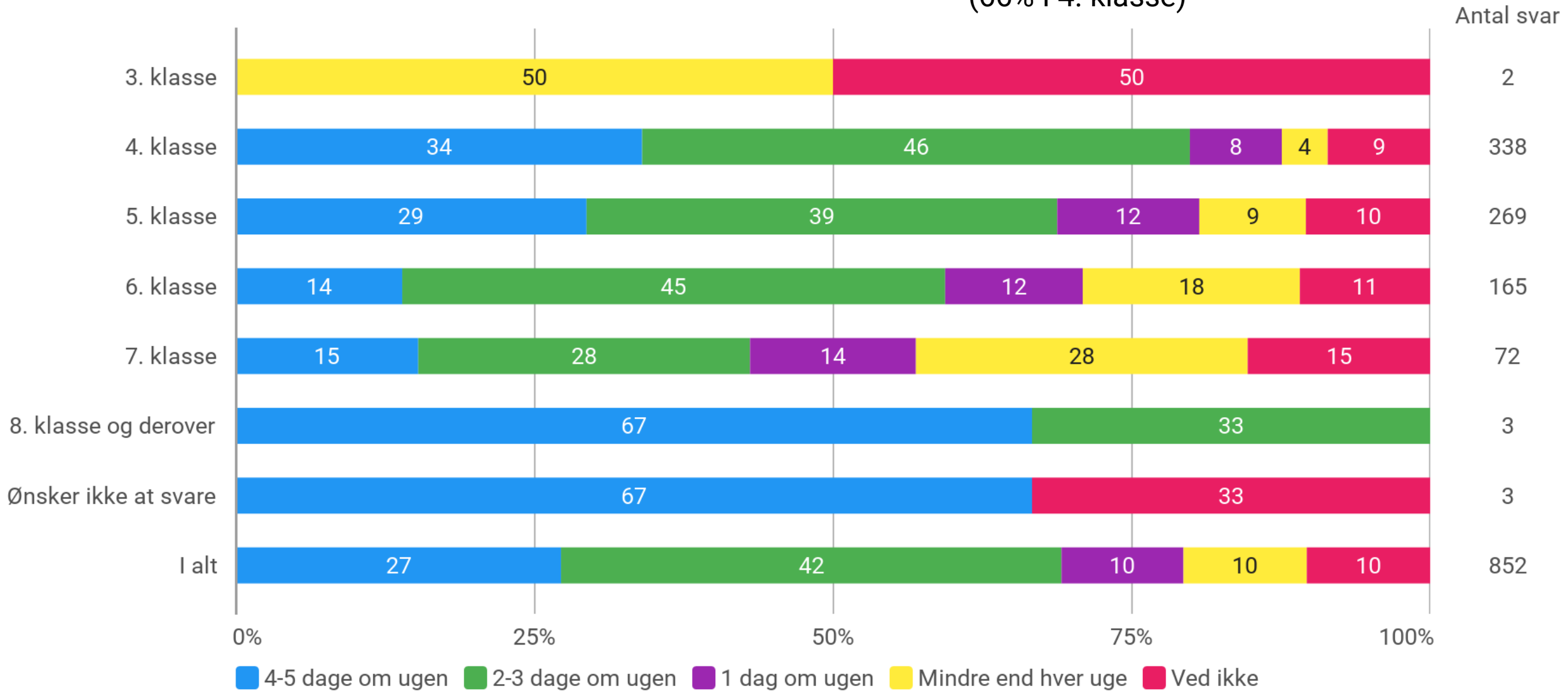

Er du glad for at komme i klubben?

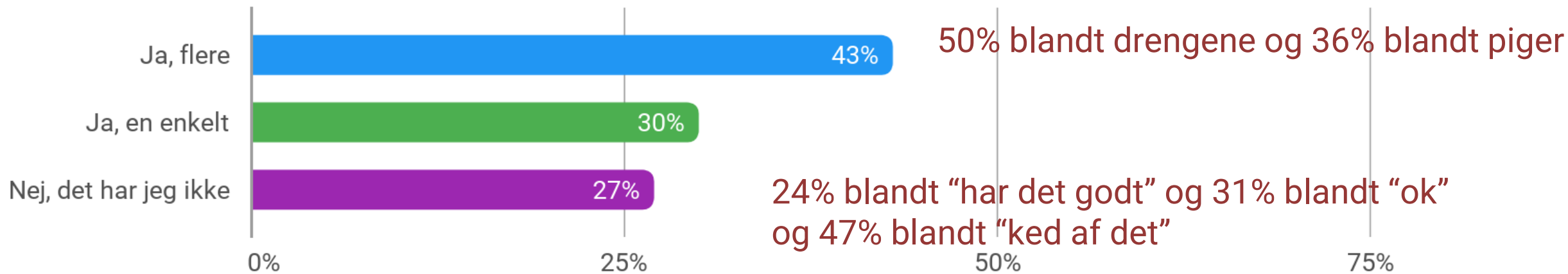
Hvor tit er du i klubben?

72% "bestemmer selv" om de skal i klub
(66% i 4. klasse)

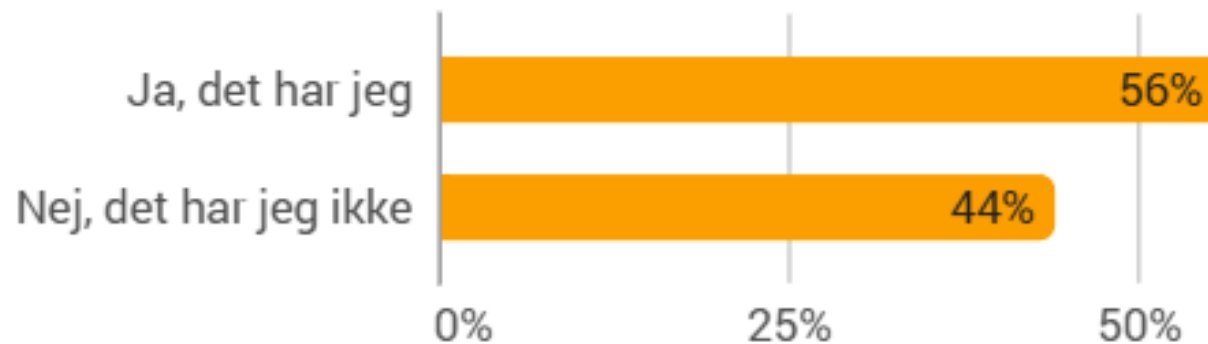

Anbefaling: Aldersrelateret
motivationsvedligehold og
inddragelse/ejerskab over aktiviteter

Har du fået nye venner i klubben?

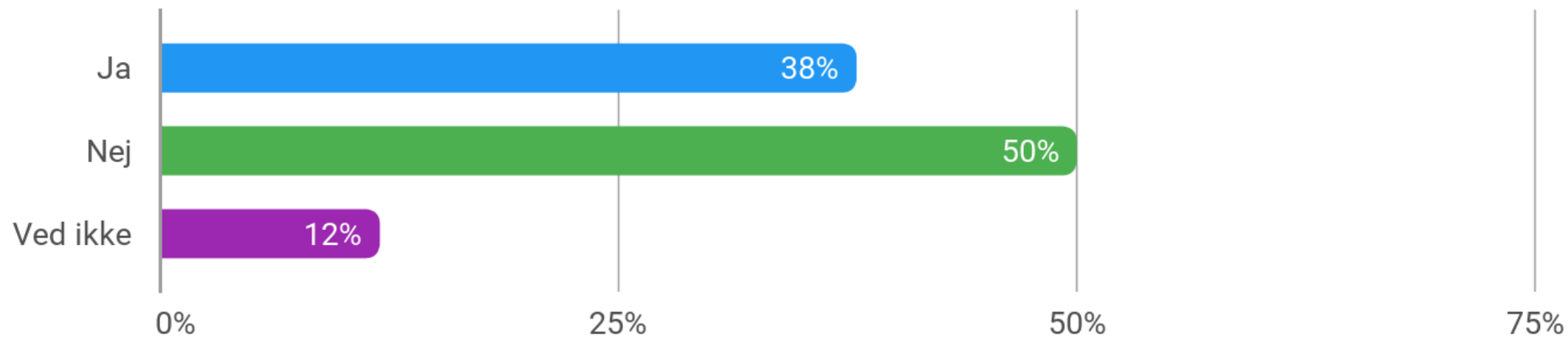
Har du fået nye venner i klubben?

81% af klubbørnene på
Perronen har fået en ny ven i
klubben

Går nogle af dine nye venner fra klubben på andre skoler end den skole, du går i?

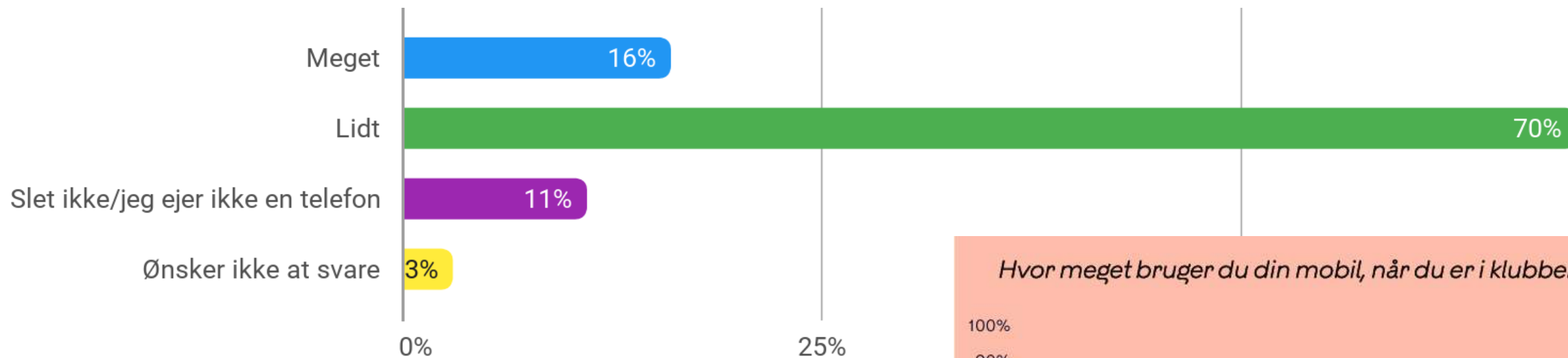
ABC – act, belong, commit – ”aktiv deltagelse i sunde fællesskaber”

- A: At gøre noget aktivt (motion, hækle, saunagus...)
- B: At gøre noget sammen
- C: At gøre noget meningsfuldt

Børnene kunne genkende, at de taler mere sammen, når næserne kigger op fra skærmen og at en betydningsfuld årsag til mobilbrug kan handle om manglende relationer på dagen

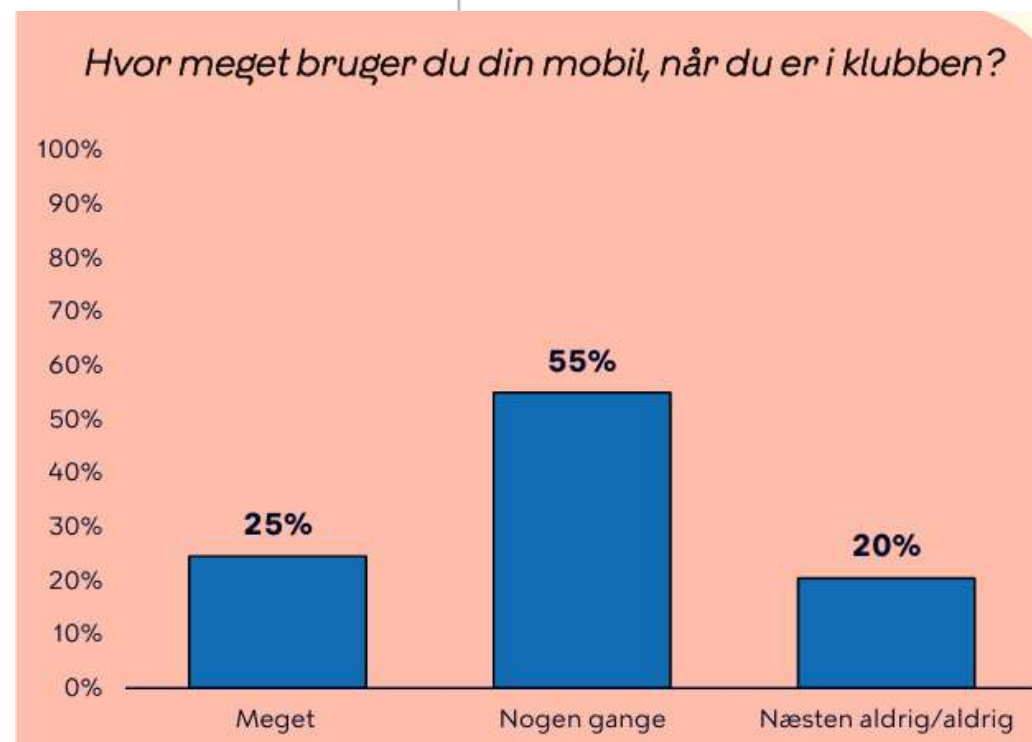
Hvor meget synes du selv, at du bruger din telefon, når du er i klubben?

Ambitioner på analoge fælleskabers vegne

En smule mere mobilforbrug blandt dem, der er "ok"

11% af 4. klasser angiver "meget"
24% af 6. klasser angiver "meget" (især sociale medier)

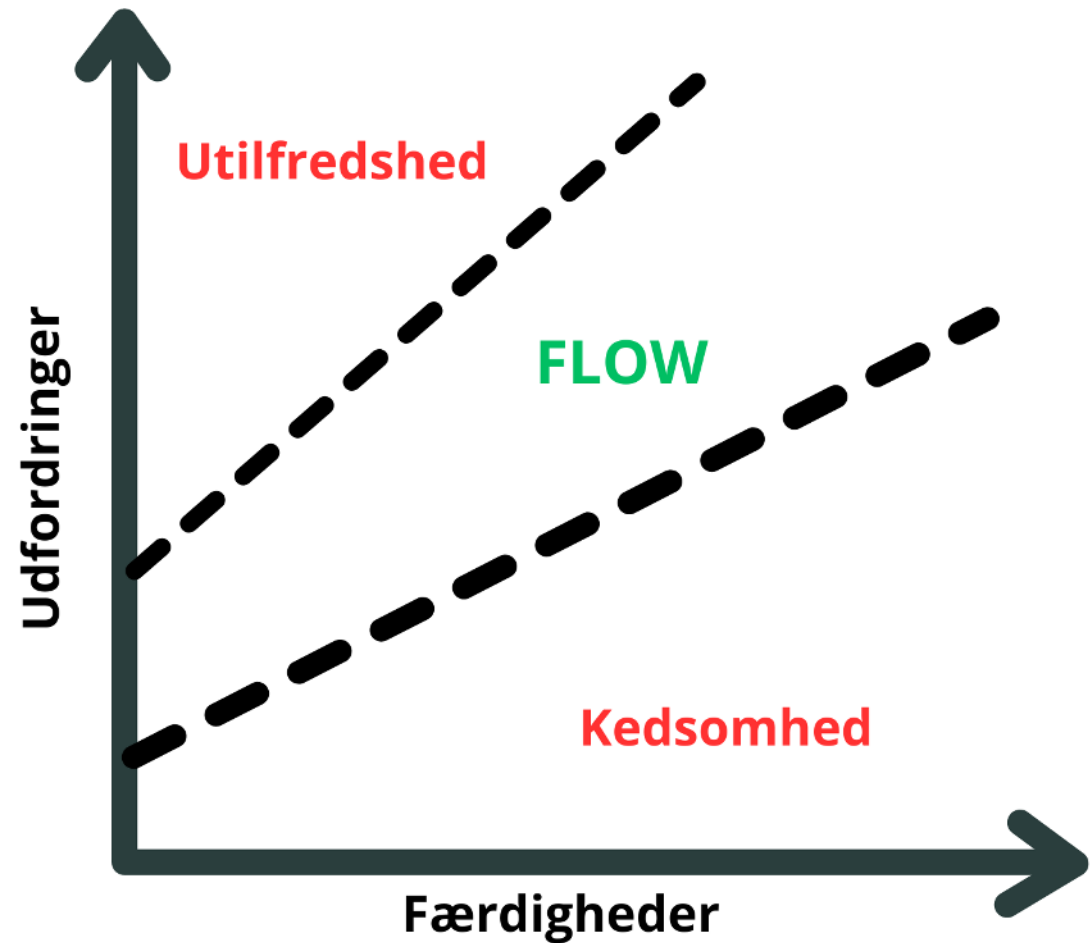

Alle børn og unge har værdi og
potentiale og skal blive så
dygtige, de kan

Hvis vi skal dukke op - igen og igen...

Vedligehold af motivation

- Autonomi – fører af
- Samhørighed
- Kompetenceudvikling
- Følelse af at udvikle
- at man oplever at væ

Top aktiviteter

Piger: Drengene:

43% af dem, der er "ok" hænger ud på tlf som top 3 mens det gælder for 32% af dem, er glade det meste af tiden

- 1: Krea
- 2: Hænger ud på tlf
- 3: Hænger ud på u/tlf
- 4: Sport/brætspil

- 1: Gamer
- 2: Dyrker sport
- 3: Hænger ud u/tlf
- 4: Hænger ud på tlf

Typisk fordeling (piger: 4: leger udenfor i samlet CUR datasæt)

Fritidsklubben som en livsarena, der skaber chancer for relationer på tværs og nuancering af selvbiografi (alsidighed og interesser)

CUR

Nyt ord for ”krea”?

Intentionel nuancering af interessefællesskaber – åbne op for nye narrativer og relationer på tværs

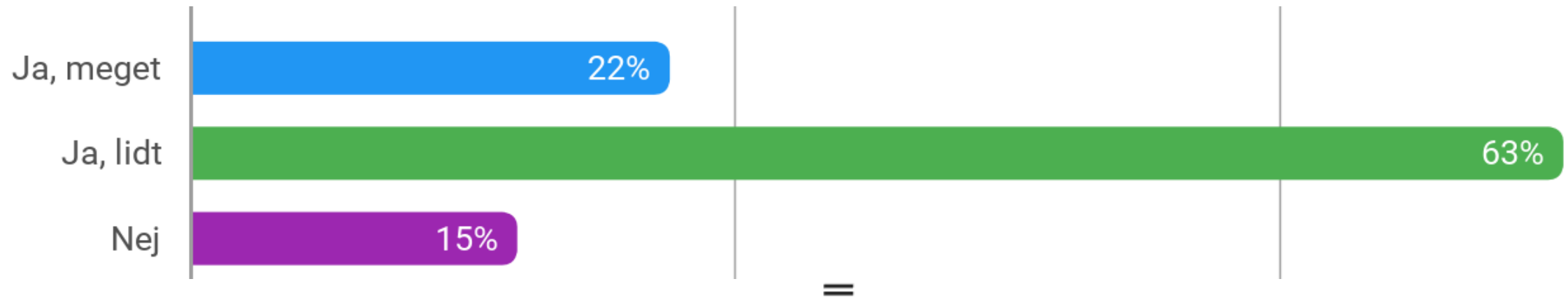
Relationsbåret brobygning – den personlige invitation, lige præcis dig!

Aktiviteter med et dørtrin, der ikke er bygget efter ekstrovertes præmisser eller selektive præstationskrav - indslusning

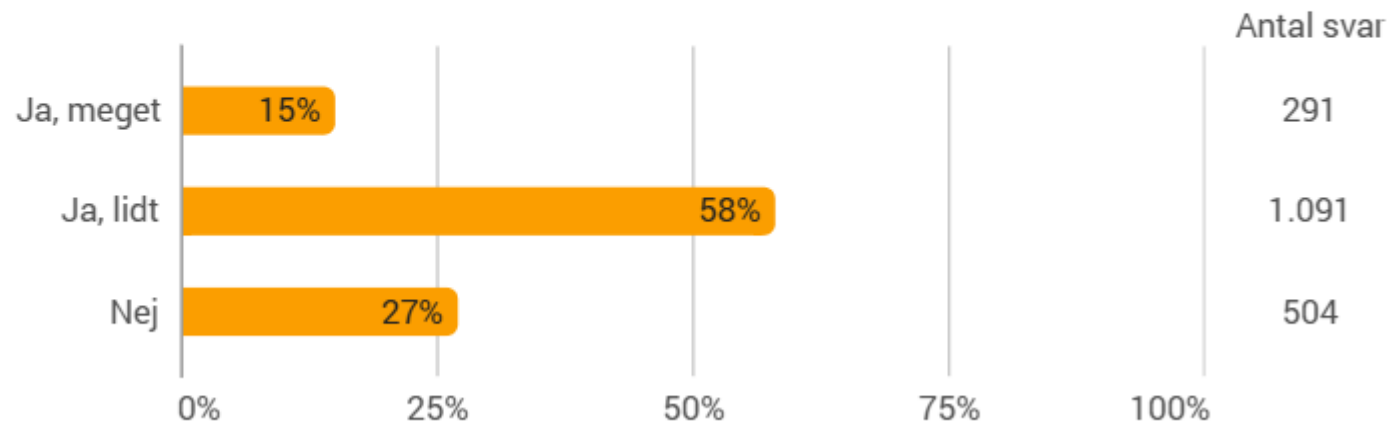
Anbefaling:

Flere voksenfaciliterede betingelser for møder på tværs af køn og alder

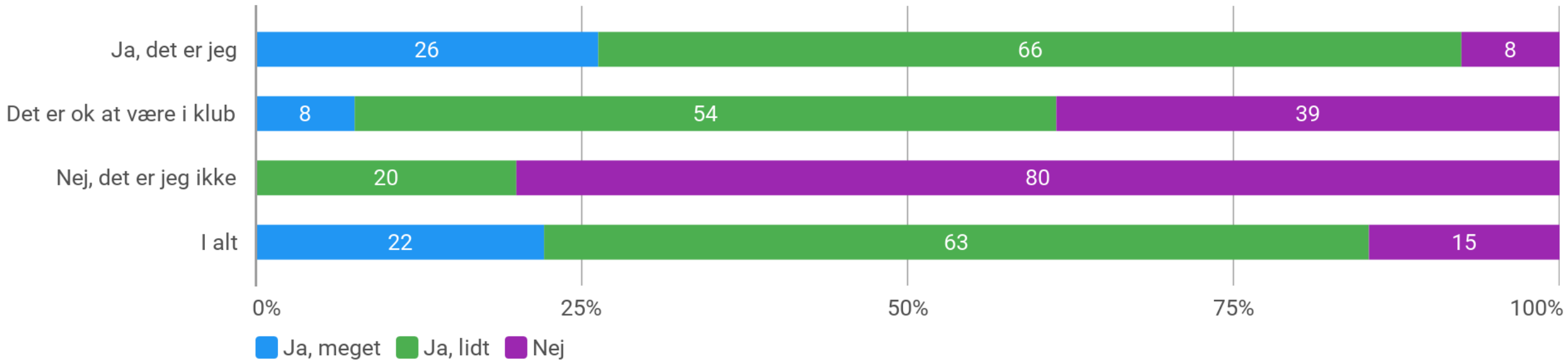
Oplever du, at du bliver dygtigere til noget, når du deltager i klubbens aktiviteter? (fx sport, gaming, krea...)

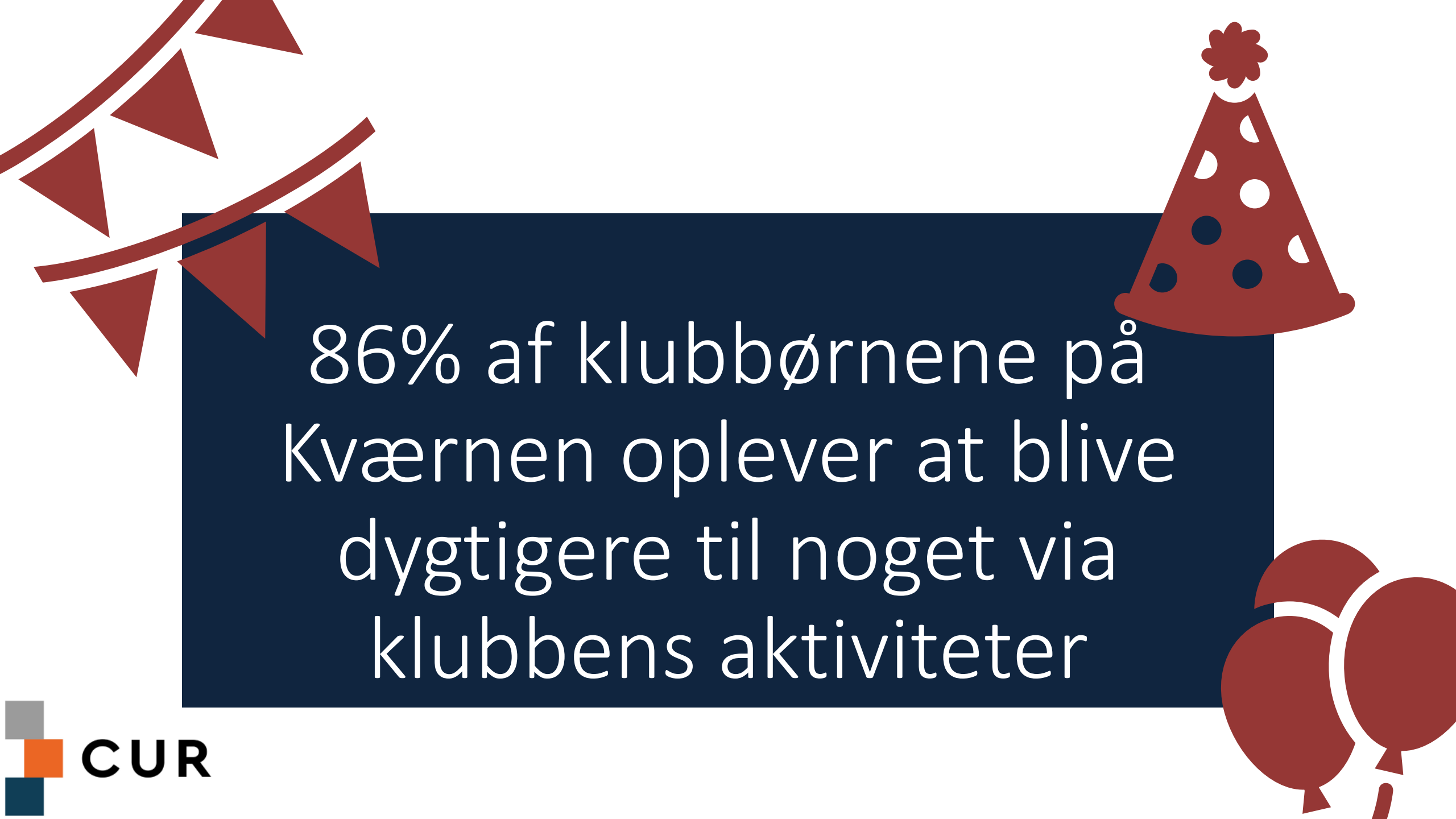

Oplever du, at du bliver dygtigere til noget, når du deltager i klubbens aktiviteter? (fx sport, gaming, krea...)

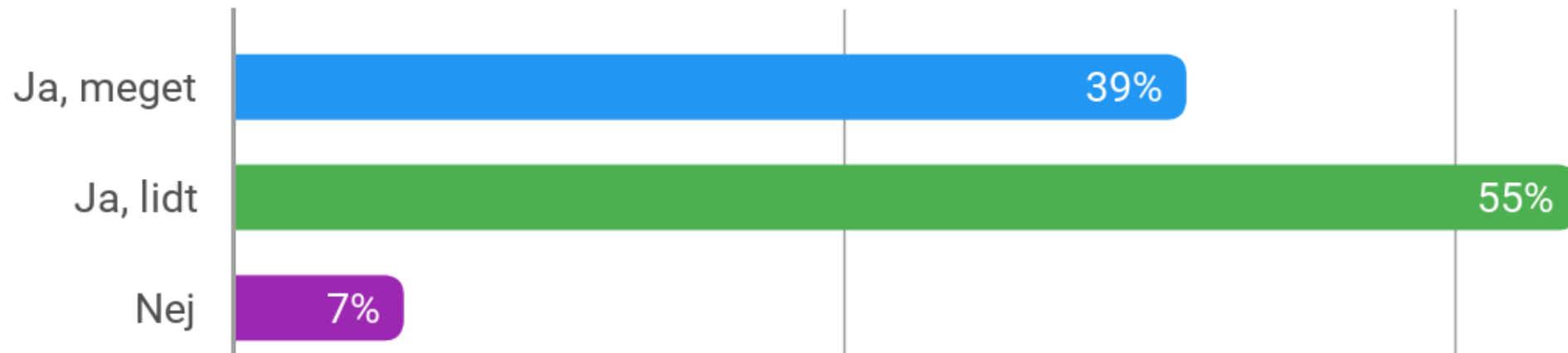
Oplever du, at du bliver dygtigere til noget, når du deltager i klubbens aktiviteter? (fx sport, gaming, krea...)

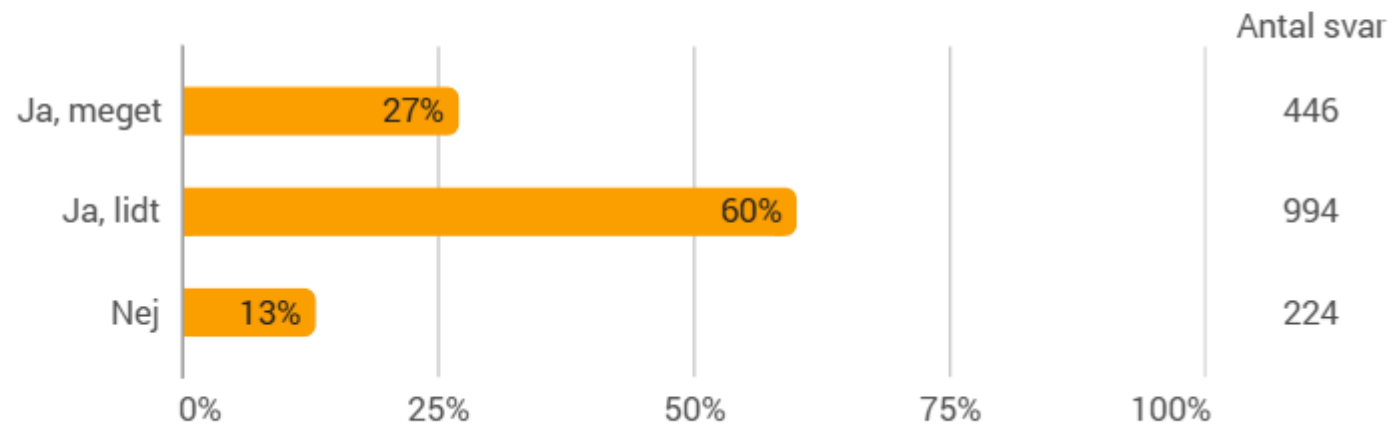

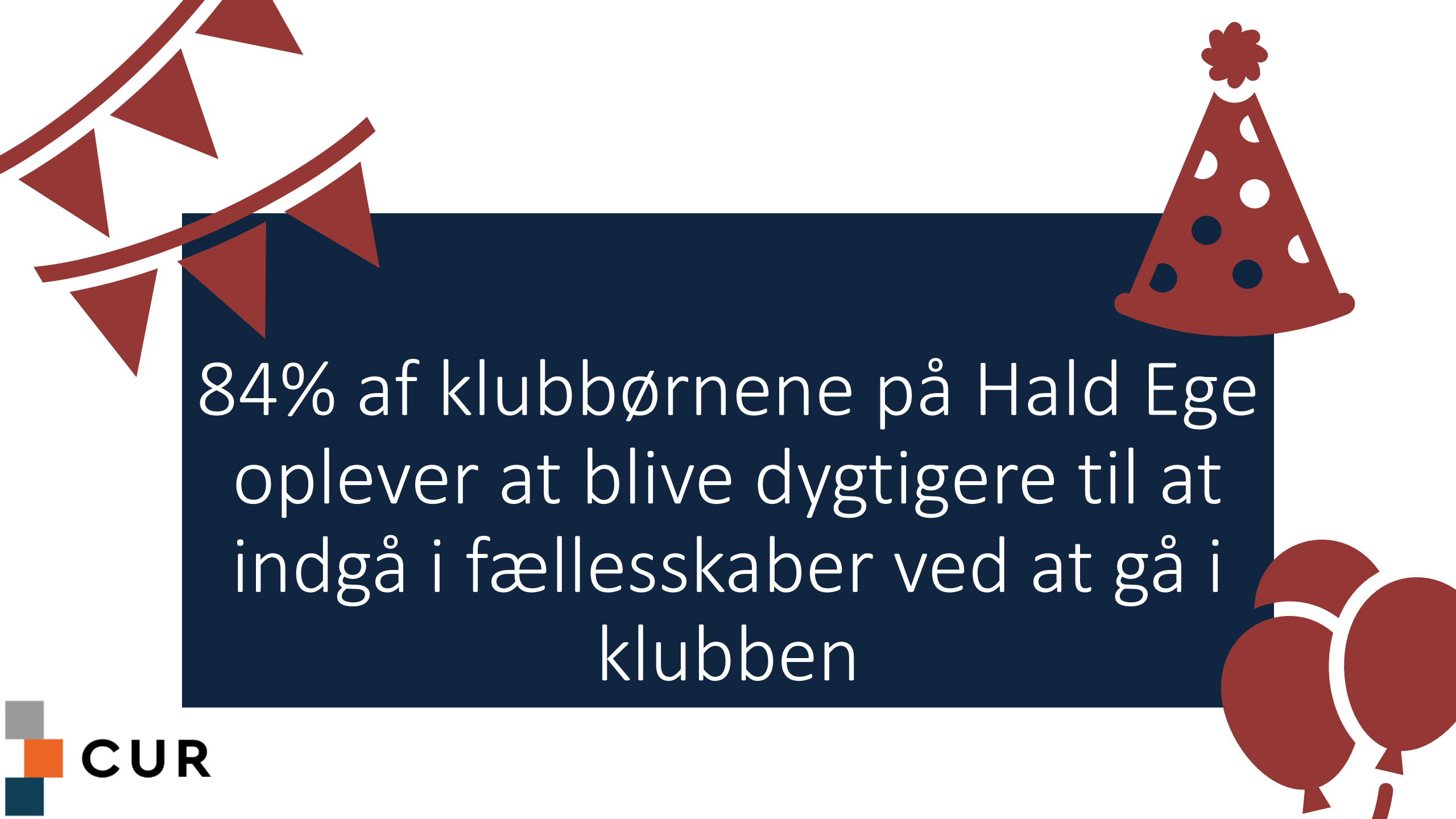
86% af klubbørnene på
Kværnen oplever at blive
dygtigere til noget via
klubbens aktiviteter

Bliver du dygtigere til at være en del af et fællesskab ved at gå i klub? (fx at være en god kammerat, samarbejde...)

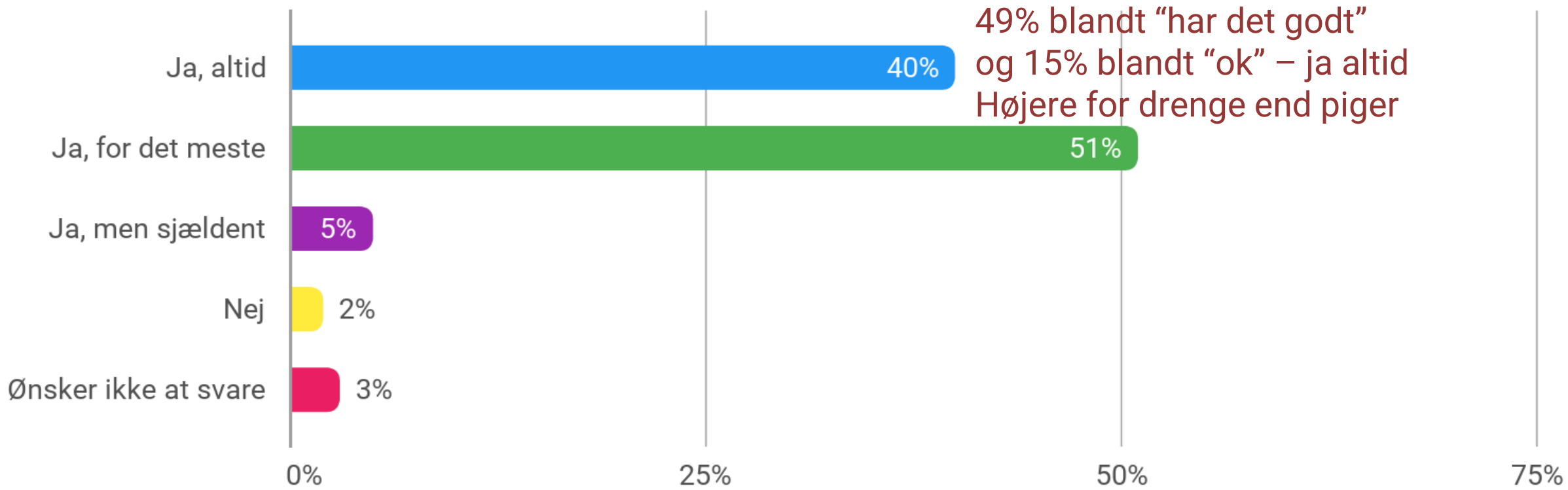
Bliver du dygtigere til at være en del af et fællesskab ved at gå i klub? (fx at være en god kammerat, samarbejde...)

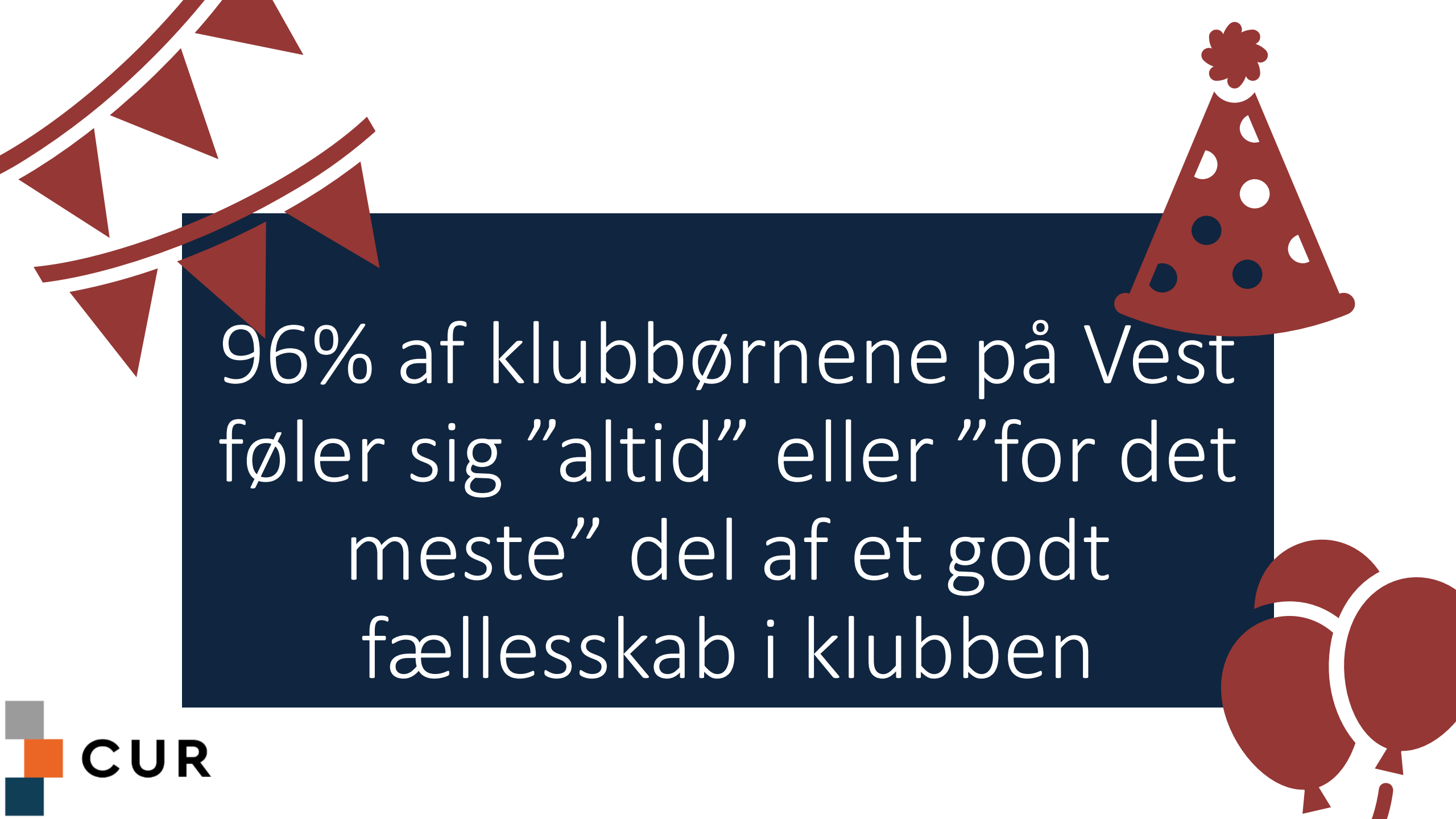

84% af klubbørnene på Hald Ege oplever at blive dygtigere til at indgå i fællesskaber ved at gå i klubben

Føler du dig som en del af et godt fællesskab i klubben?

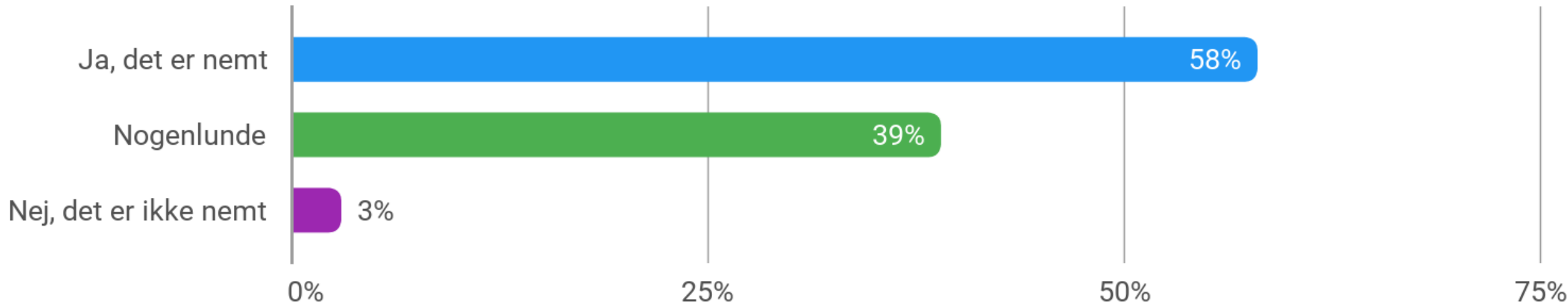

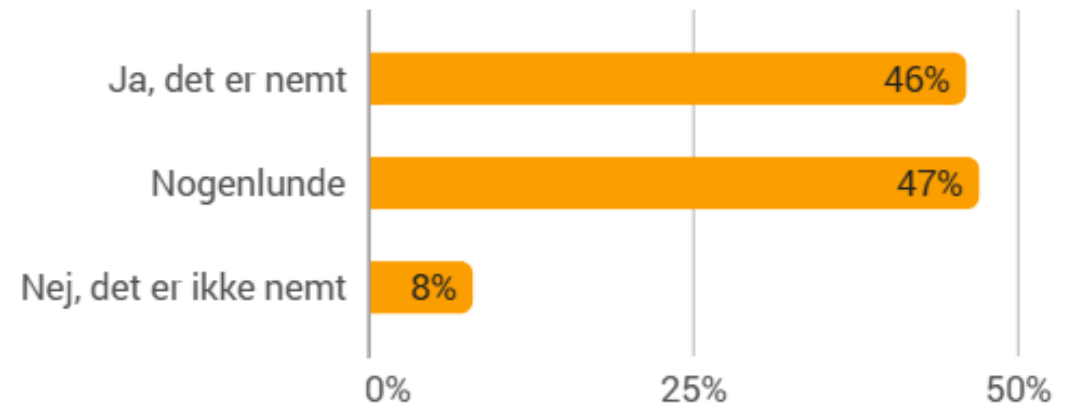
96% af klubbørnene på Vest
føler sig "altid" eller "for det
meste" del af et godt
fællesskab i klubben

Anbefaling:
Intentionel praksis omkring
relationschancer (leg og gode
kulturer, rammesat samvær)

Er det nemt at finde på noget at lave, når du kommer i klubben?

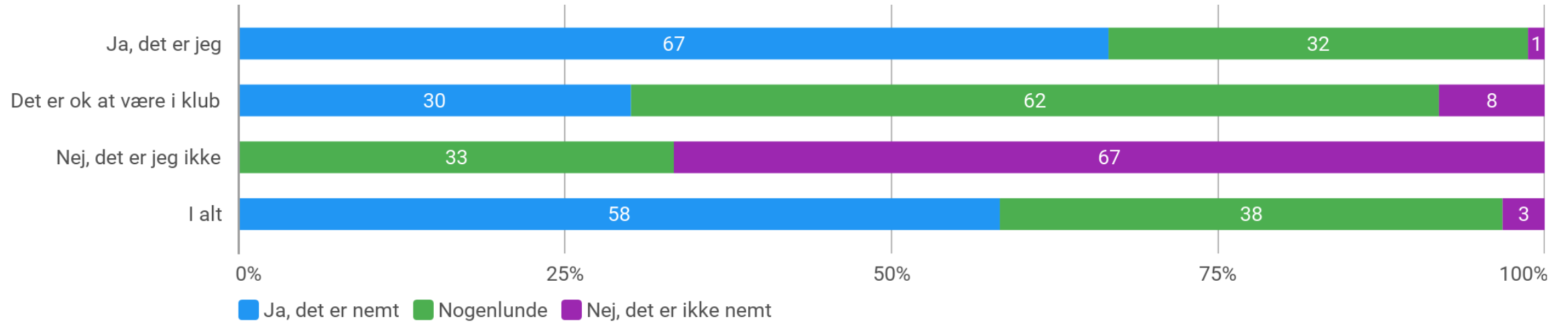
Er det nemt at finde på noget at lave, når du kommer i klubben?

69% af drenge finder det nemt
46% af pigerne finder det nemt

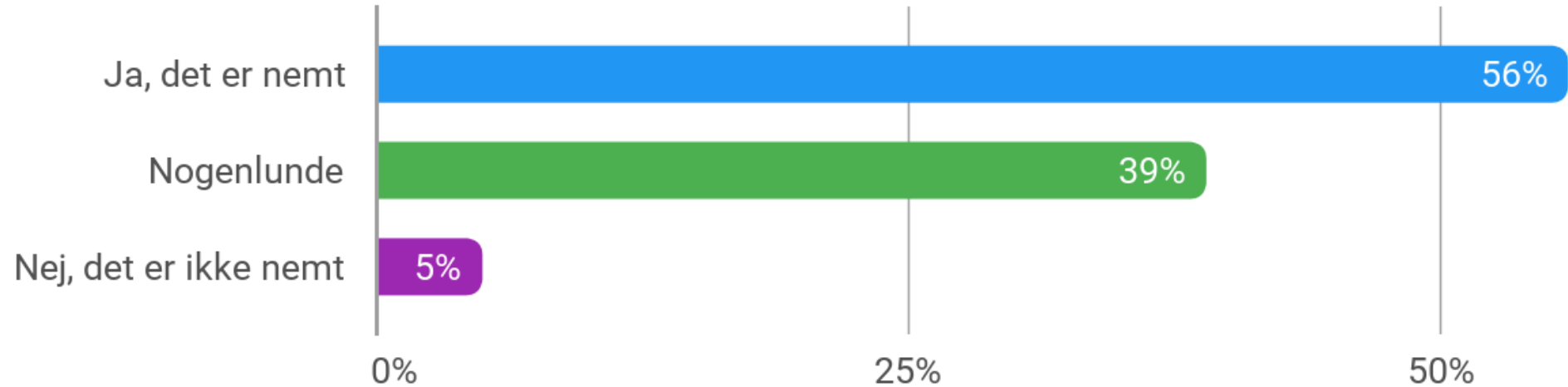
66% af "glade" finder det nemt
38% af "ok" finder det nemt

Er det nemt at finde på noget at lave, når du kommer i klubben?

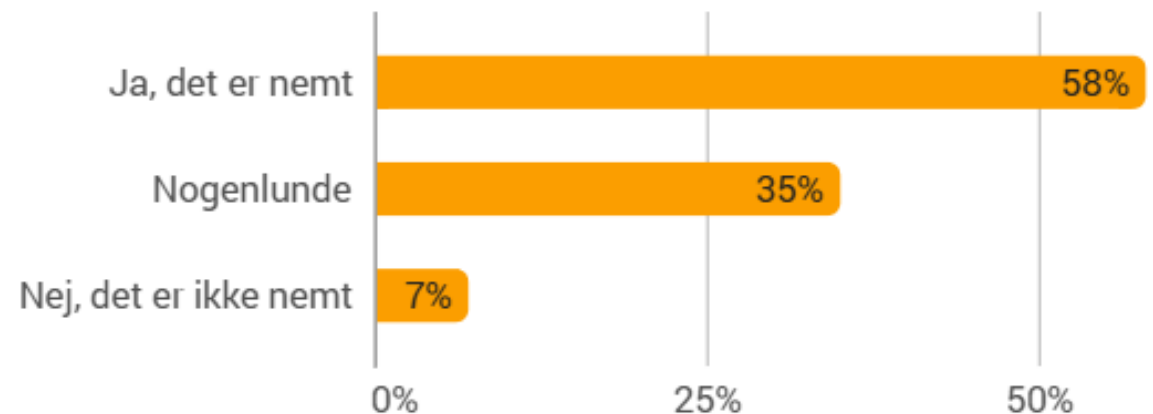

Anbefaling:
Systematisk personlig invitation ved
ankomst – de gode værtskab og
medværtskab – Reception?

Er det nemt at finde nogen at være sammen med i klubben?

Er det nemt at finde nogen at være sammen med i klubben?

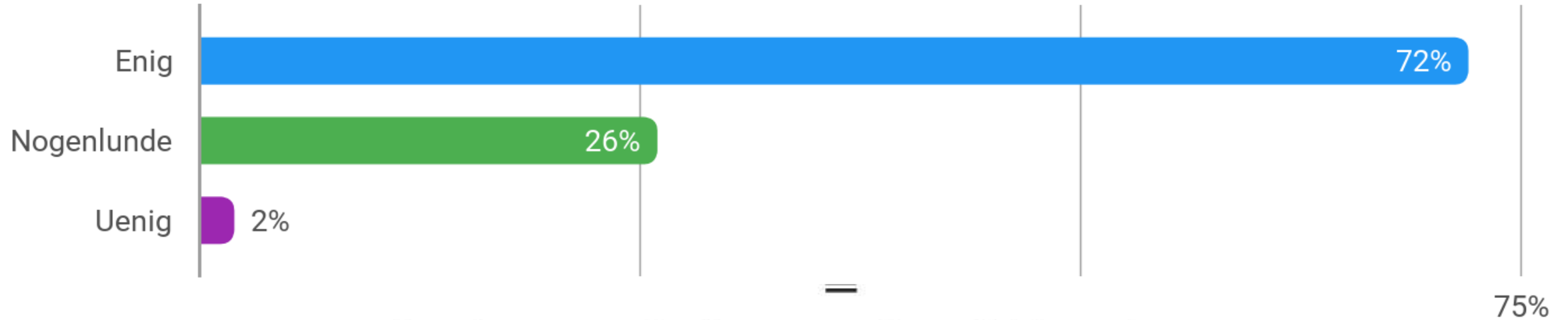

66% af drenge finder det nemt
47% af pigerne finder det nemt

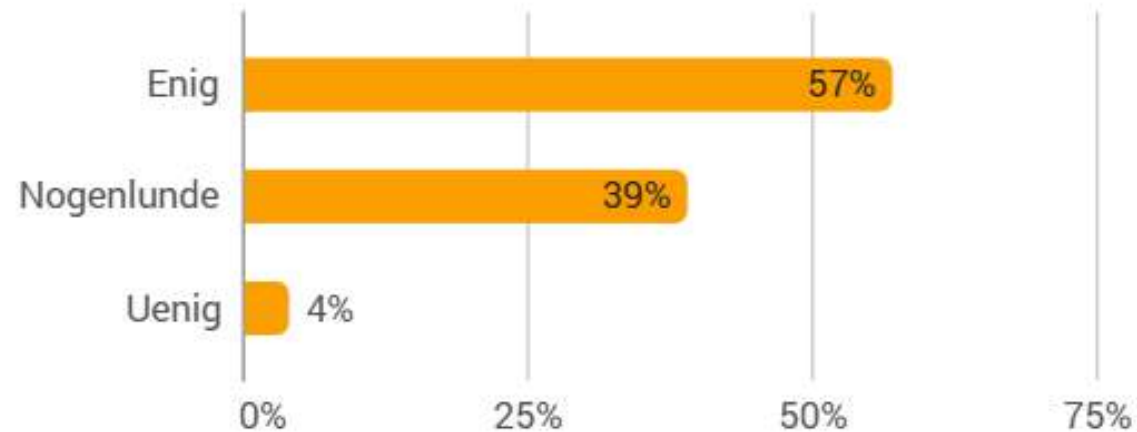
65% af "glade" finder det nemt
36% af "ok" finder det nemt

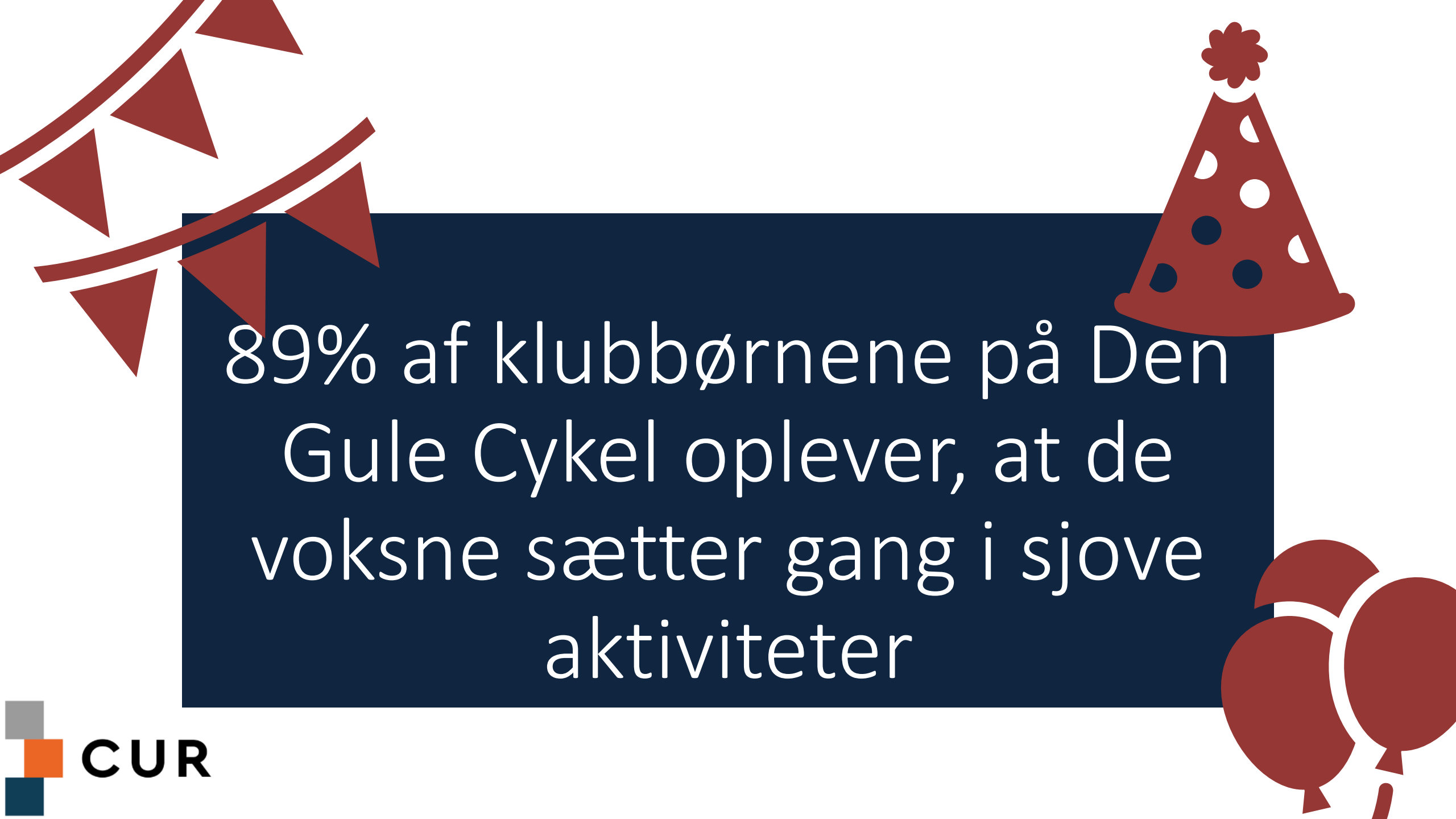
Anbefaling:
Alders- og kompetencerelaterede
udfordrende aktiviteter – med særligt blik
på pigegruppen

Jeg synes, at de voksne er gode til at sætte sjove aktiviteter i gang

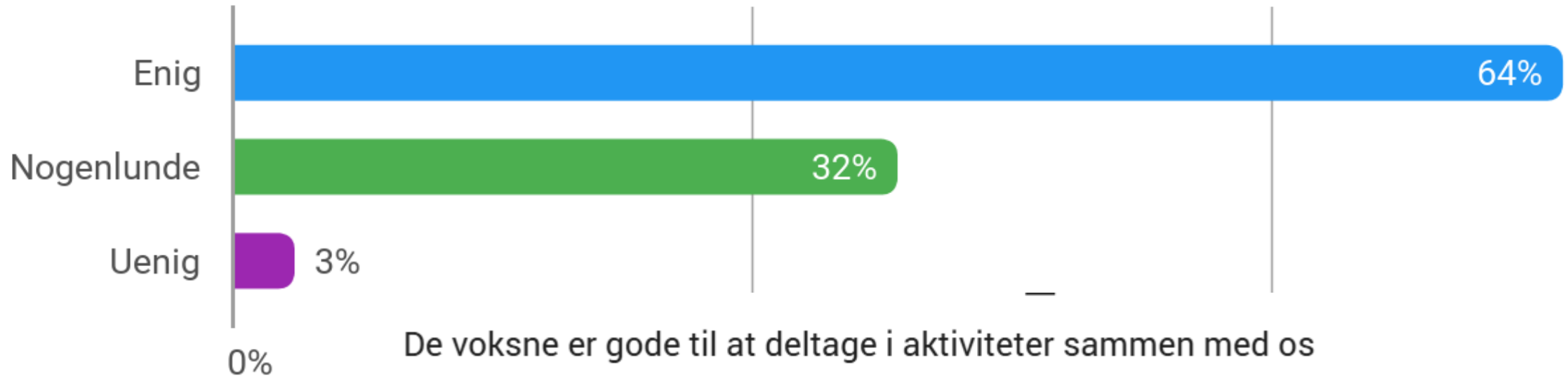
Jeg synes, at de voksne er gode til at sætte sjove aktiviteter i gang

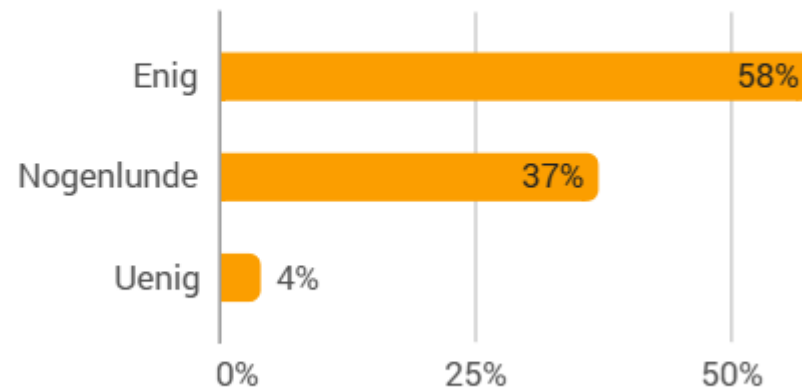

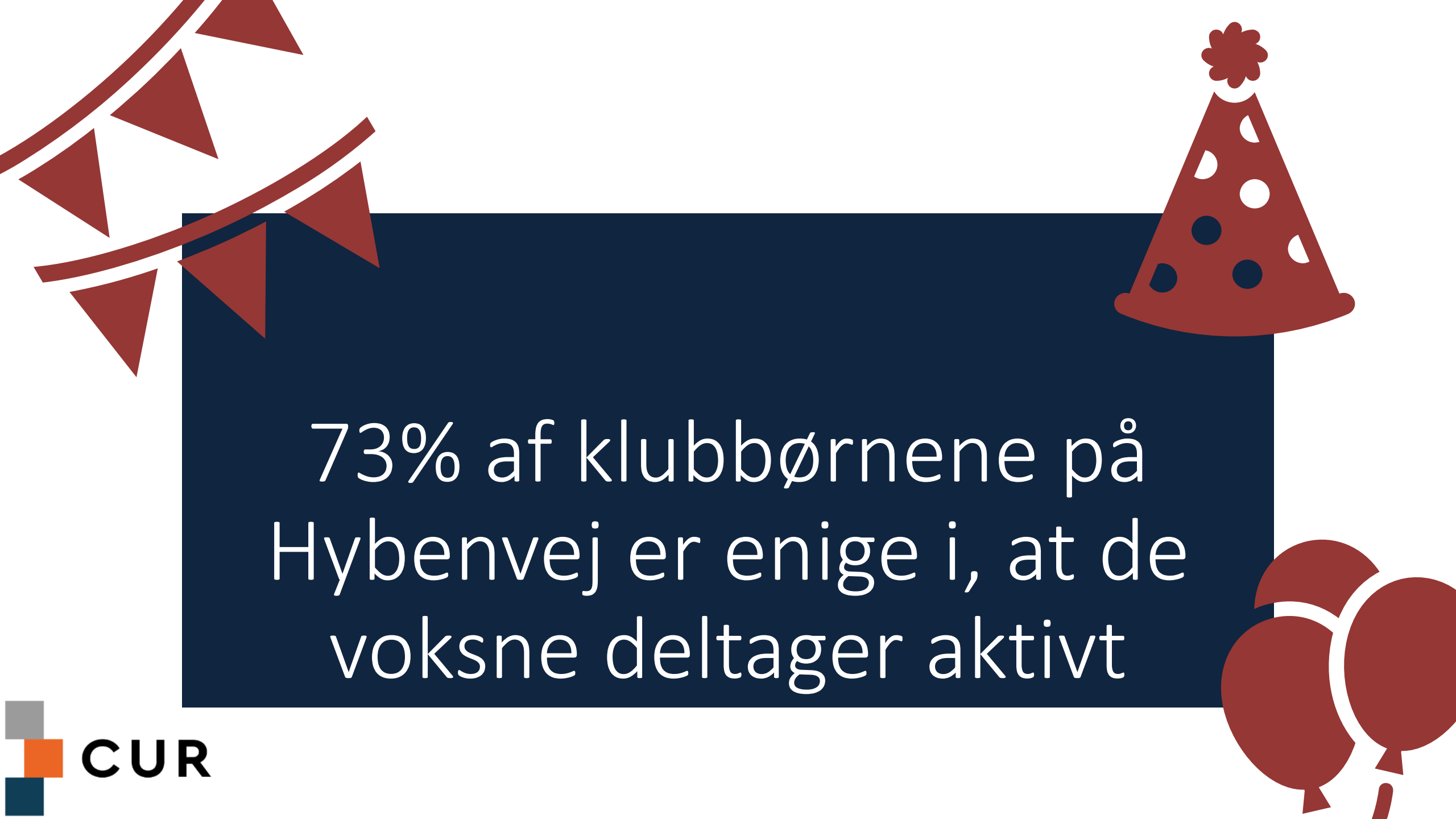
89% af klubbørnene på Den Gule Cykel oplever, at de voksne sætter gang i sjove aktiviteter

De voksne deltager aktivt i aktiviteter sammen med os

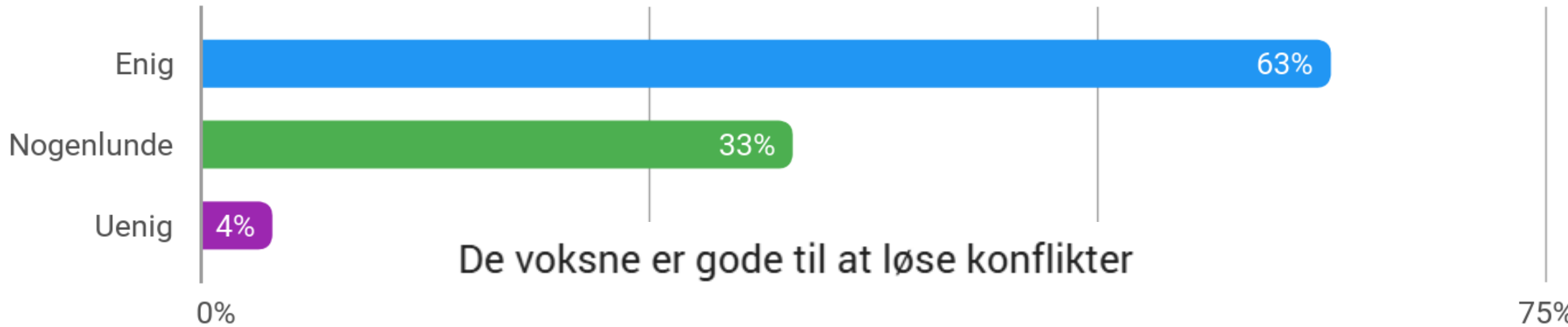
De voksne er gode til at deltage i aktiviteter sammen med os

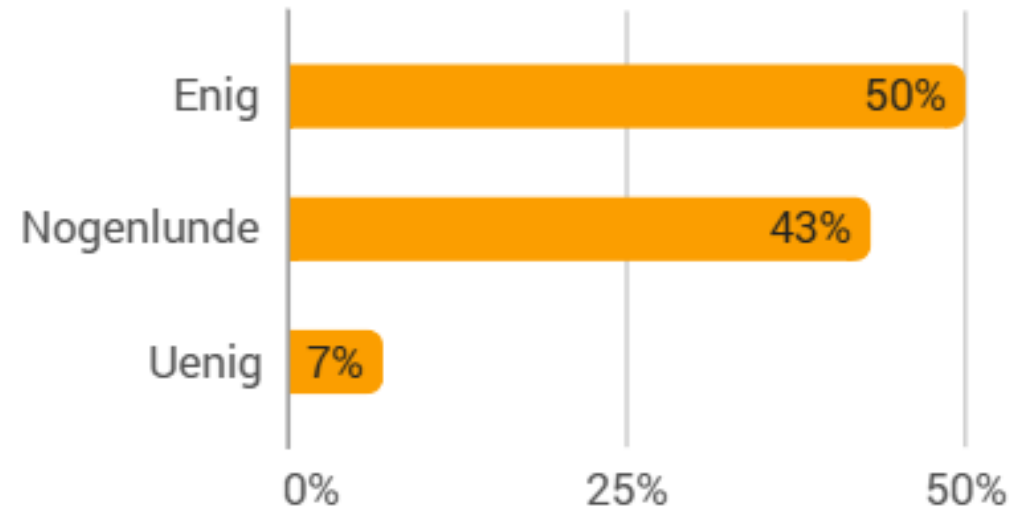

73% af klubbørnene på
Hybenvej er enige i, at de
voksne deltager aktivt

De voksne er gode til at løse konflikter

De voksne er gode til at løse konflikter

70% af klubbørnene på
Takken er enige i, at de
voksne er gode til
konfliktløsning

Børn og unge skal
selvstændiggøres til voksenlivet

Konfliktmægling

KONFLIKTLØSNING

Modellen præsenterer en objektiv tilgang til mægling, hvor børnene styrkes til selv at udtrykke sig, hvor nuancerne opstår for gensidig forståelse og hvor mægler har en struktureret løsningsorienteret tilgang, der baserer sig på ligebehandling.

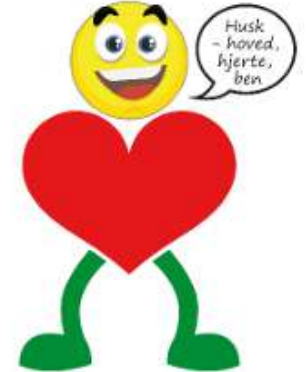
Formålet er at give børn kompetencerne til selv at bevæge sig hen mod at løse konflikterne og udtrykke sig. Husk at løsninger er relative, en løsning kan også være at parkere en konflikt i noget tid.

Mæglingen foregår i "fredstid". Dvs. begge parter skal være i "low arousal".

Modellen er bygget på tre trin. Hoved, hjerte og ben. Der er meget forskel på, hvor tydeligt børn kan udtrykke sig, hvor vant de er til at gøre sig centrum for fortællinger og magtpositioner børnene i mellem, som kan påvirke barnets valg af ord.

Vi skal øve os i at stille åbne og coachende spørgsmål til børnene i de tre trin. Det skal ikke være en eksamen for barnet i at udtrykke sig i de rigtige "felter", fx undgå at snakke om følelser, når de skal italesætte de objektive fakta.

På hver matrikel er der arealer, hvor figuren til højre er printet på gulvet. Det er en oplagt mulighed for at visualisere trinene i metoden og give børnene kompetencer til at blive i stand til selv at kunne udøve konfliktløsning på modellen på sigt. Ligeledes er der guidende kort til gode spørgsmål til de tre trin (se næste side)

Praktisk starter man med at placere (fx i en konflikt mellem to børn), det ene barn på hovedet og støtter det i at formulere sig i det felt (se næste side). Dernæst hjertet og til sidst benene. Den anden øver sig i blot at lytte og får mulighed for at tage alle tre trin efter første barn. Der afsluttes med en gensidig dialog om løsning.

Hovedet: her bedes barnet beskrive de objektive fakta, dvs. hvad han/hun oplevede, at der skete i situationen.

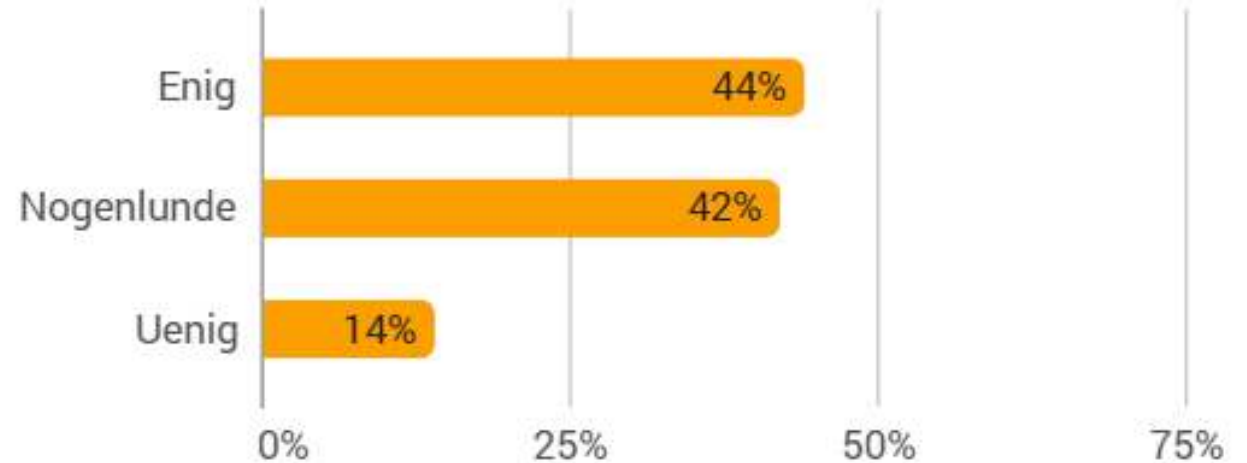
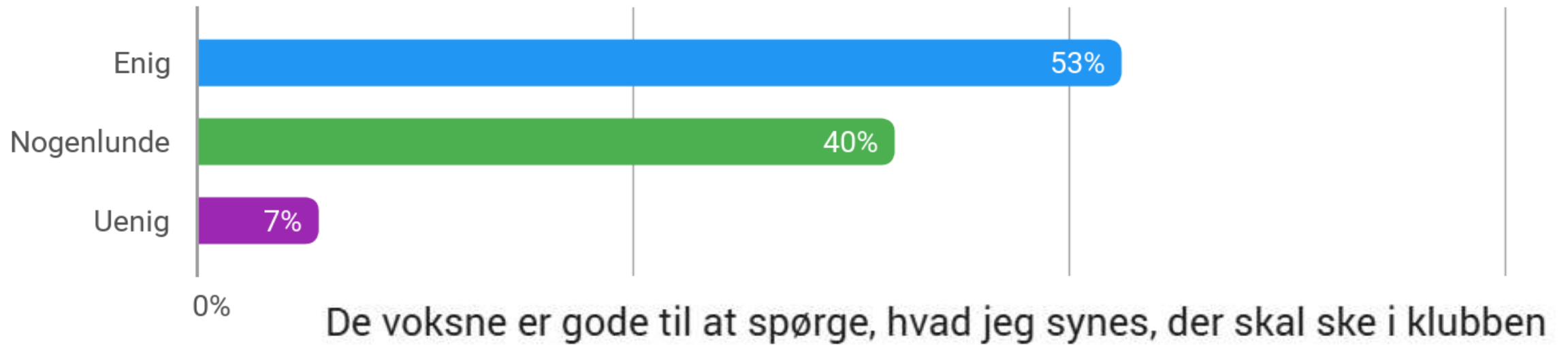
Hjertet: Barnet bevæger sig på hjertet og bedes udtrykke, hvad oplevelsen har gjort ved ham/hende følelsesmæssigt.

Benene: Barnet spørges til, hvordan han/hun vil foreslå, at begge parter kan komme videre. Det kan være et simpelt undskyld, underbygget med forslag til, hvordan man kan undgå det ske igen. Det kan også være, at den fulde forsoning skal ske i flere steps.

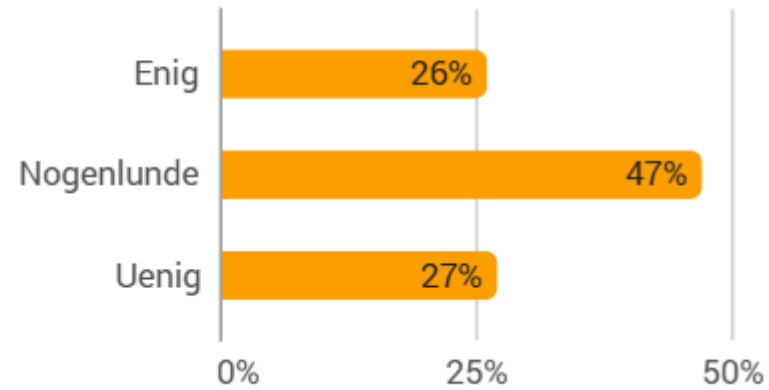
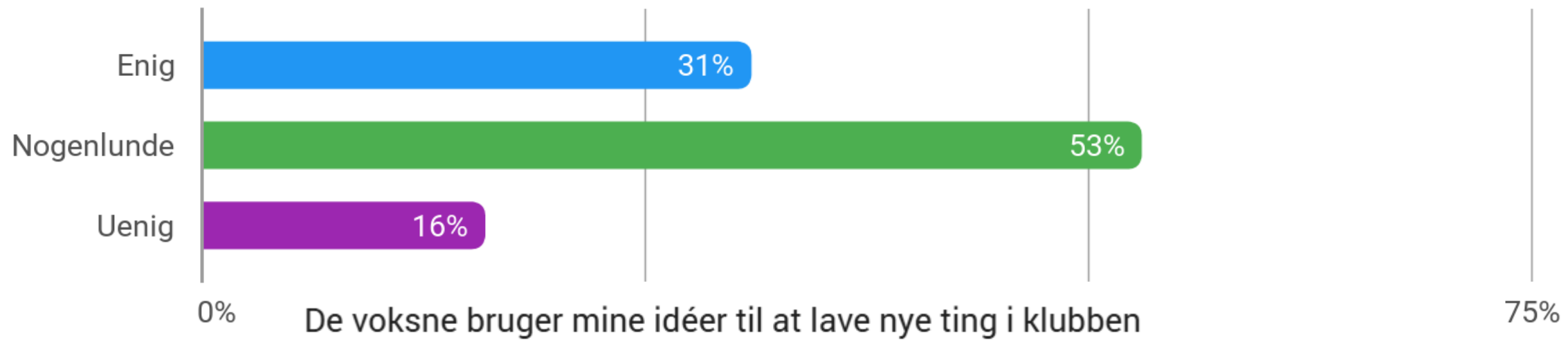
Den voksne afslutter mæglingen. I tilfælde af, at et barn eller begge har været meget kede af det, så kontaktes forældre og orienteres om oplevelsen og mæglingen.

På næste side er illustraton af de kort, der befinder sig på hver matrikel, som personale og børn kan bruge til at guide i de forskellige steps.

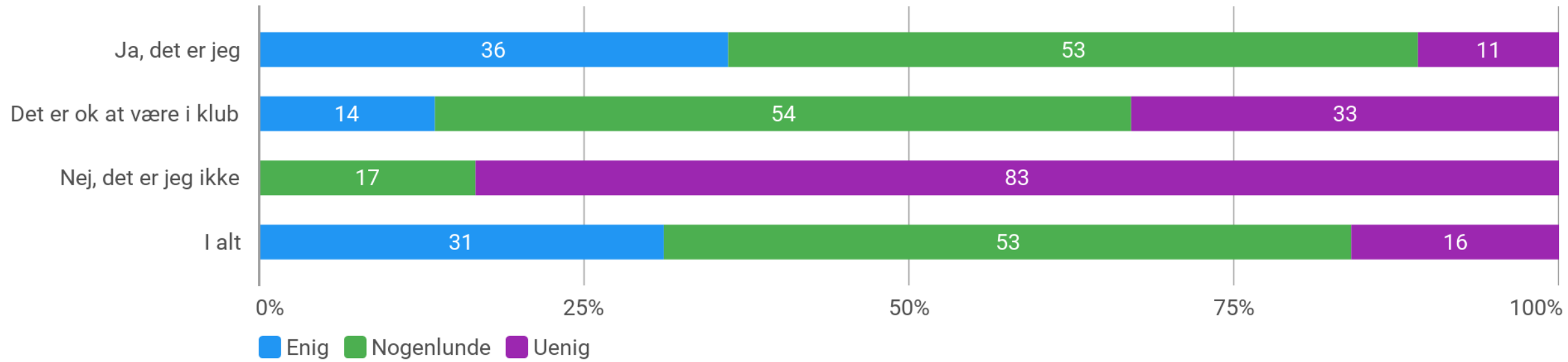
De voksne er gode til at spørge, hvad jeg synes, der skal ske i klubben

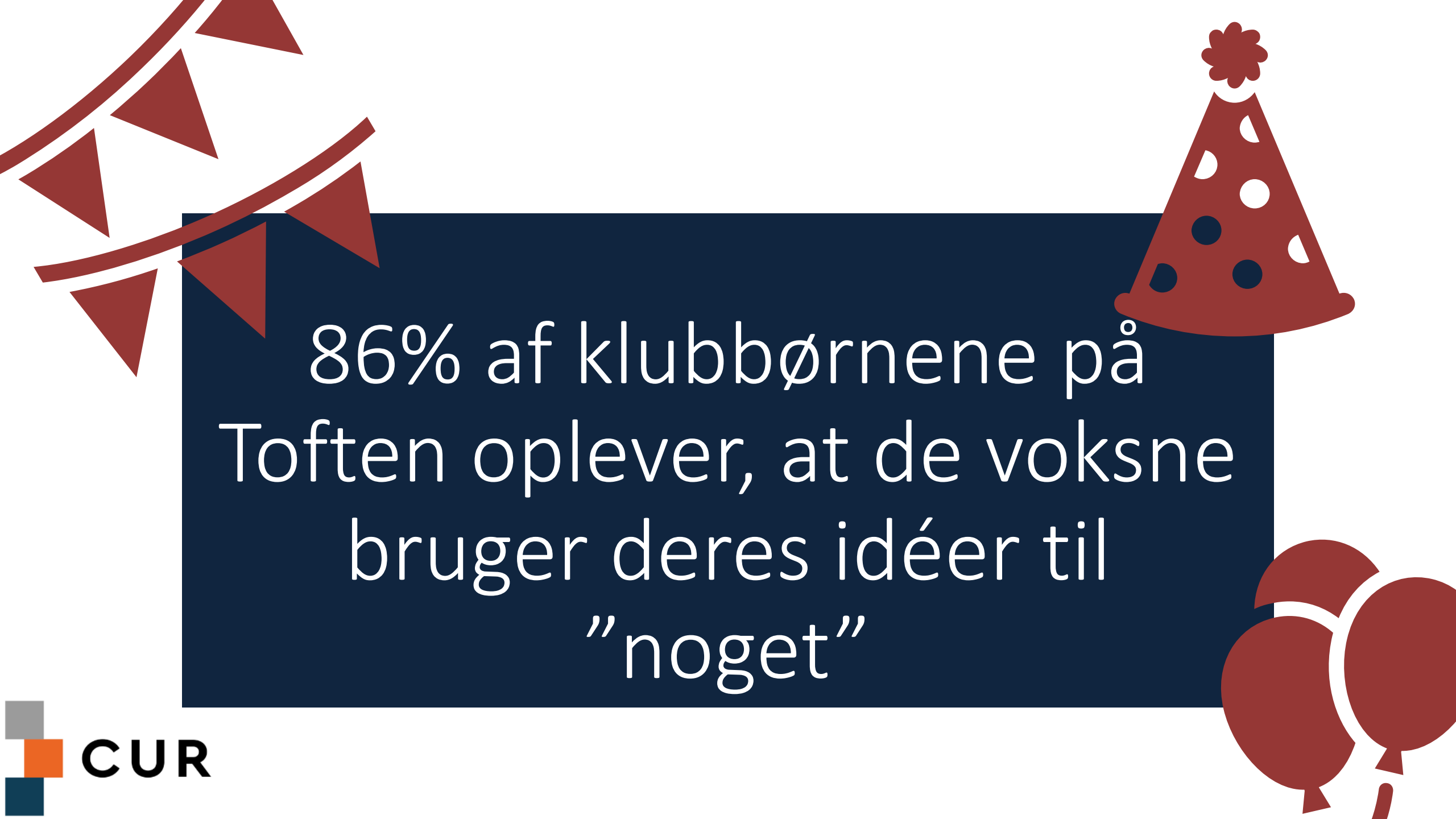

Jeg oplever, at de voksne bruger mine idéer til noget

Jeg oplever, at de voksne bruger mine idéer til noget - motivationsteori

86% af klubbørnene på
Toften oplever, at de voksne
bruger deres idéer til
"noget"

Anbefaling:

Bevidstgørelse og visualisering af, at det
batter at give stemme til kende + fælles
justering af idéer

”Vi kan sgu da ikke bage
pandekager hver dag”
- den realistiske pædagog

Medbestemmelse
og synliggørelse

Også gerne 2
glutenfrie...
laktosefrie...
veganske...

Det gode
værtskab

 CUR

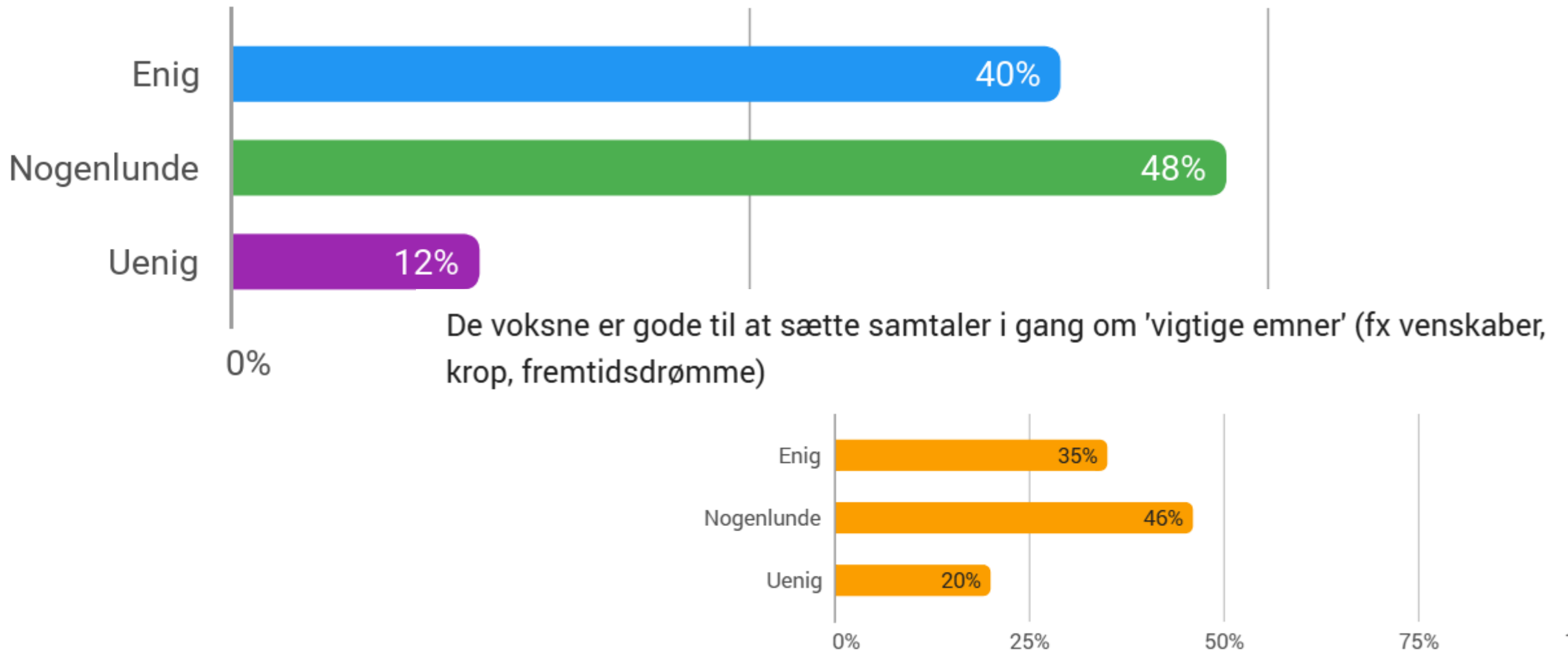
ET GODT RÅD FRA KLUBMÅLING:
Pandekager!

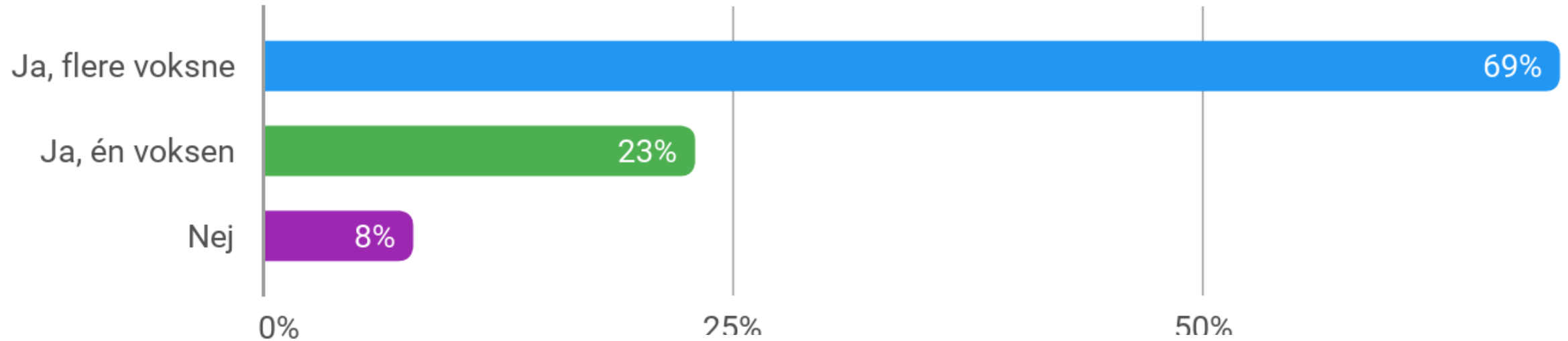
VI KAN IKKE BAGE HVER DAG,
MEN VI FEJRER FORSLAGET I DAG - 1 STK TIL HVER

De vigtige samtaler i en kontekst med psykologisering

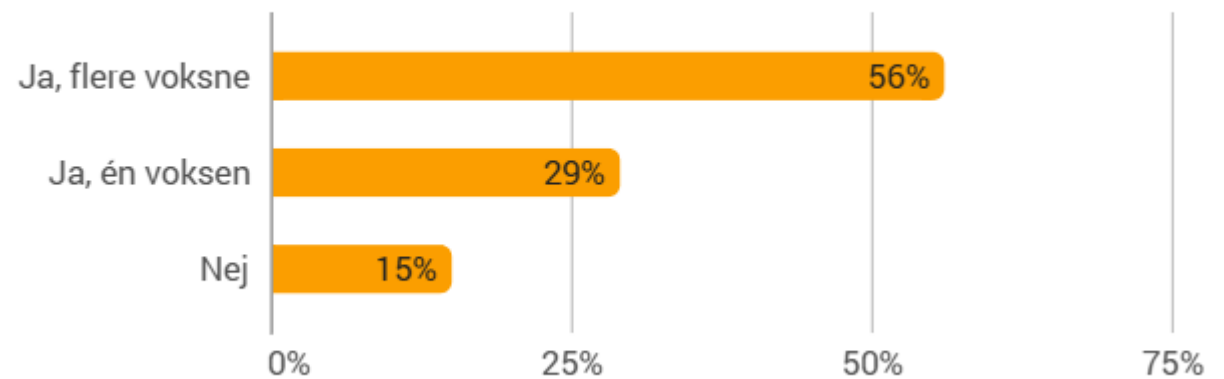
De voksne er gode til at sætte samtaler i gang om 'vigtige emner' (fx venskaber, krop, sorg)

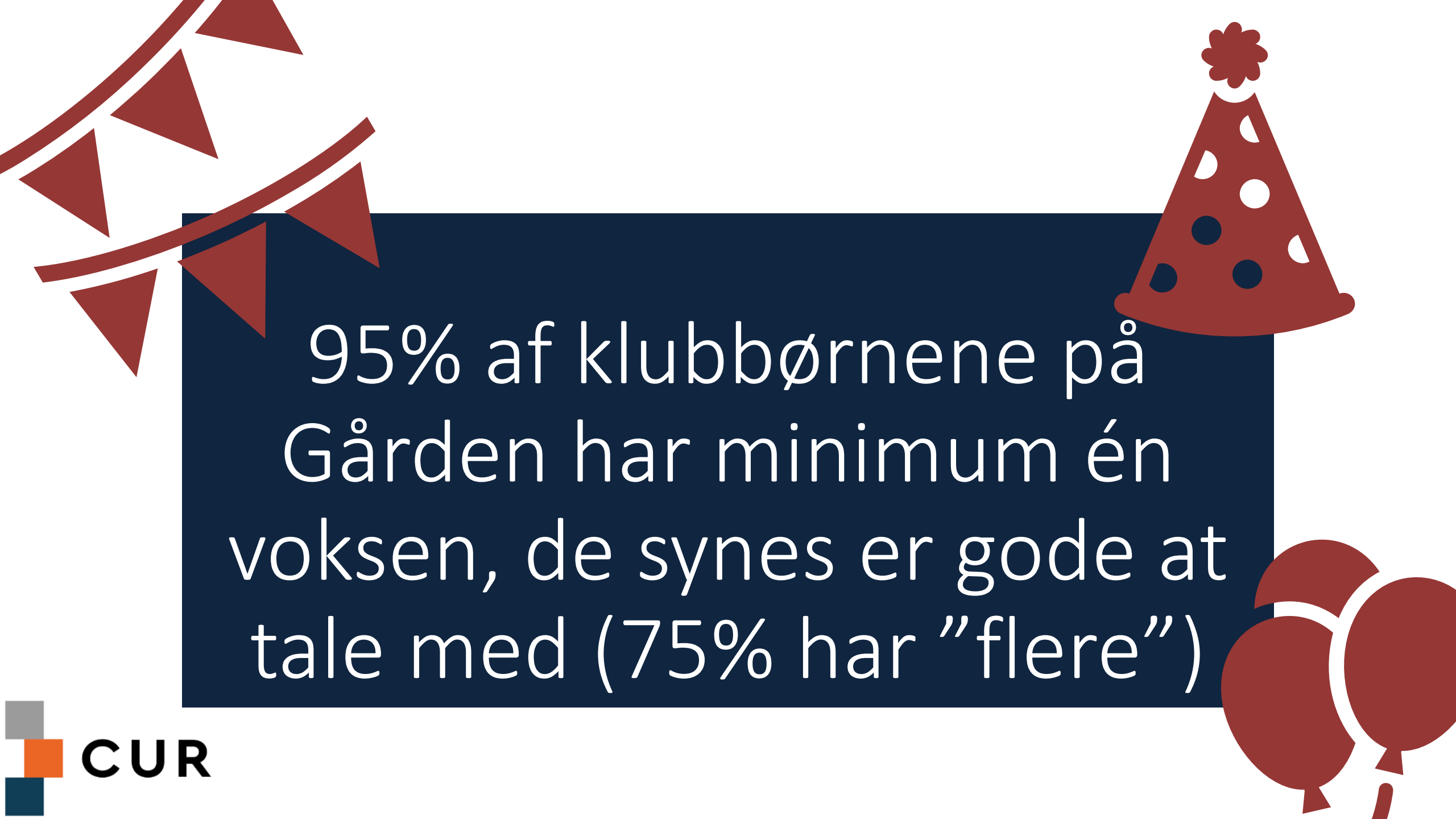

Når du har brug for at tale om noget vigtigt, er de voksne så gode at tale med?

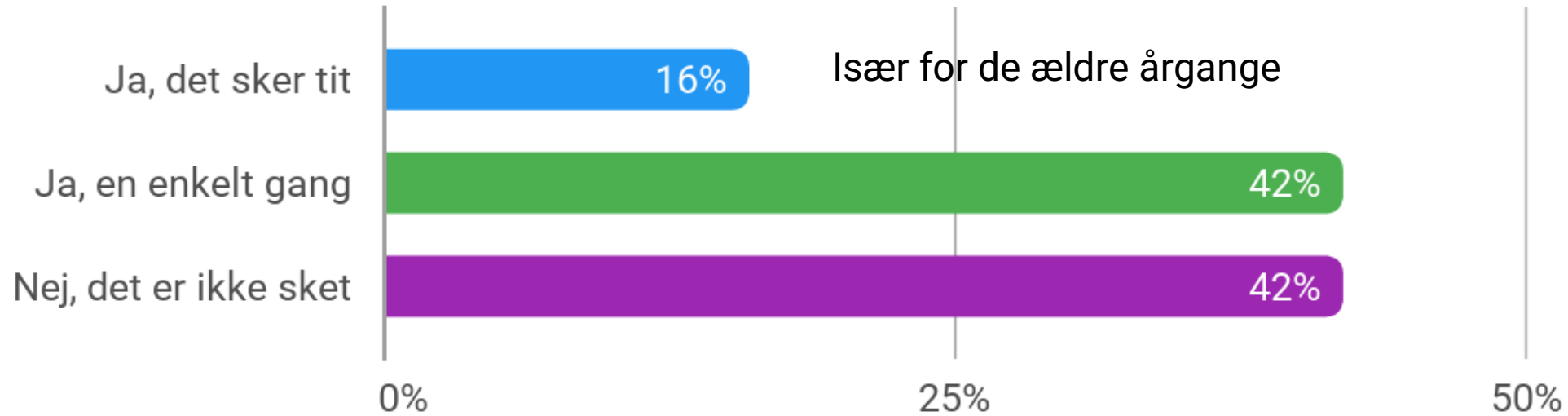
Når du har brug for at tale om noget vigtigt, er de voksne så gode at tale med?

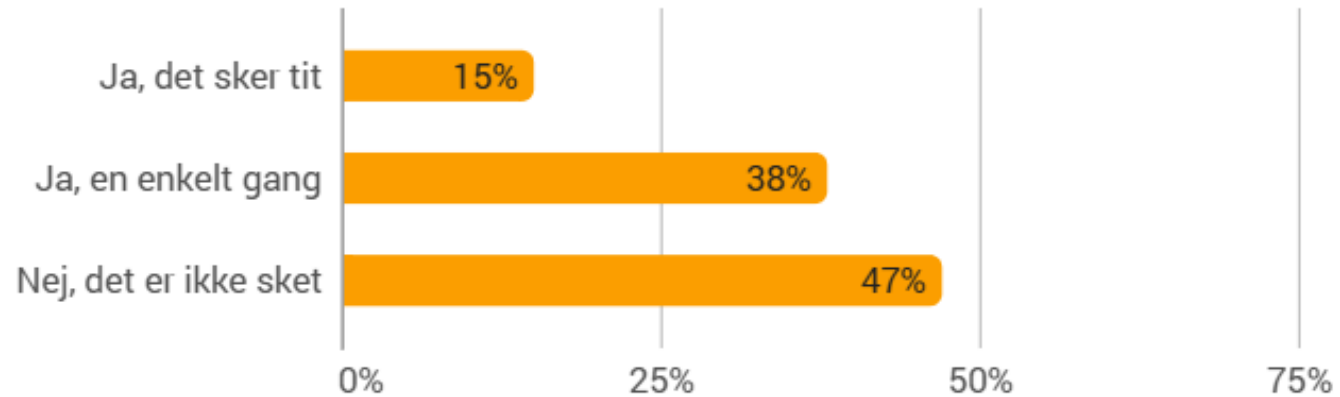

95% af klubbørnene på
Gården har minimum én
voksen, de synes er gode at
tale med (75% har "flere")

Har du talt med en voksen i klubben om noget, der var vigtigt for dig?

Har du talt med en voksen i klubben om noget, der var vigtigt for dig?

Anbefaling:

Systematisering af samtaler (og emner) –
voksen til barn/børn og børnene internt

Fælles tilgang til strukturerede samtaler. Voksen med medlemmer og medlemmerne i mellem.

Eksempler:

Samtalekort i caféområder

En fast aktivitet i en aktivitet/et forløb

Årshjul med samtaleemner, der følges op på i personalemøder

Intentionel valg af samtaletema

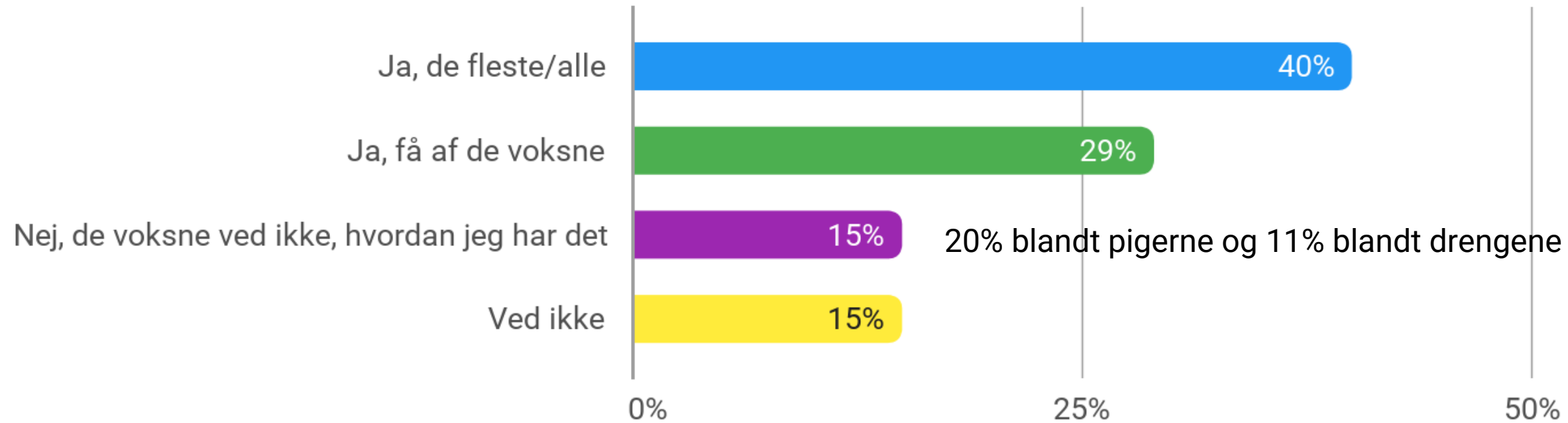
TÆND FOR KAMERAET ELLER QR-SCANNEREN PÅ DIN TELEFON ELLER TABLET, OG SCAN QR-KODEN.

FØLG DET LINK, SOM KOMMER FREM - SÅ ER DU INDE PÅ DEN DIGITALE PLATFORM FOR VIGTIGE SAMTALER I FRITIDSPÆDAGOGISK HVERDAG

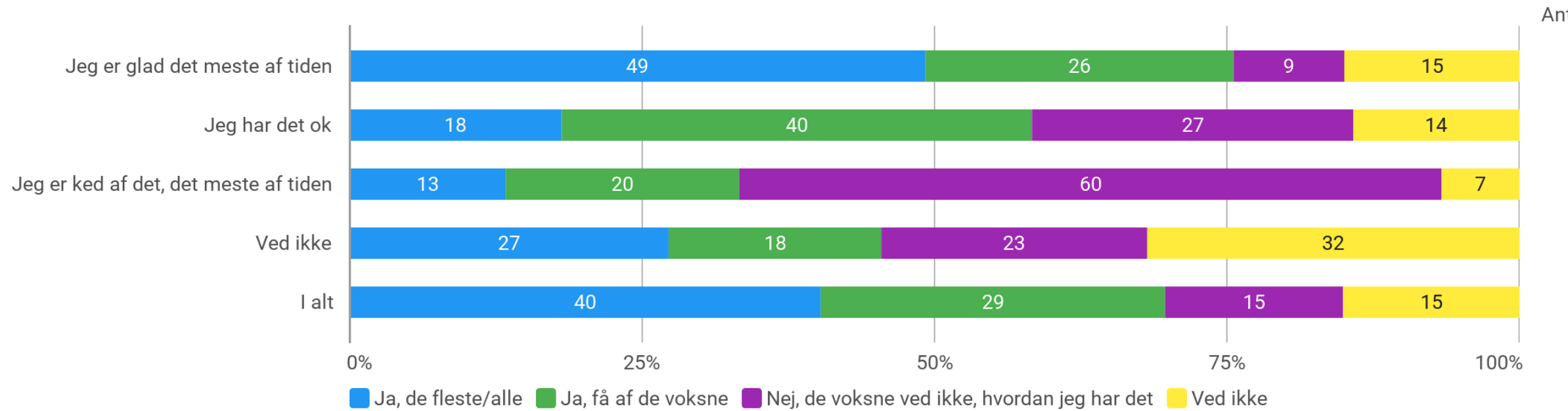
Din adgang og dine valg er anonyme

Tror du, at de voksne ved, hvordan du har det?

Tror du, at de voksne ved, hvordan du har det?

Kort om forældreundersøgelsen

323 besvarelser

**FORÆLDRE, DER ER GLADE FOR KLUBTILBUD OG SOM
GENERELT OPLEVER MOTIVEREDE OG GLADE BØRN**

**TYDELIGE HOLDNINGER TIL KLUB SOM ALTERNATIV
TIL SKÆRMTID OG DERMED ØNSKE OM REGULERING
AF MOBILFORBRUG I KLUBTID**

**VIGTIGT, AT KLUBBEN ER ET FRIRUM, DER
FACILITERER MULIGHEDER FOR UDVIKLING AF
SOCIALE KOMPETENCER OG SAMTALER MED VIGTIGE
VOKSNE I BØRNENES LIV**

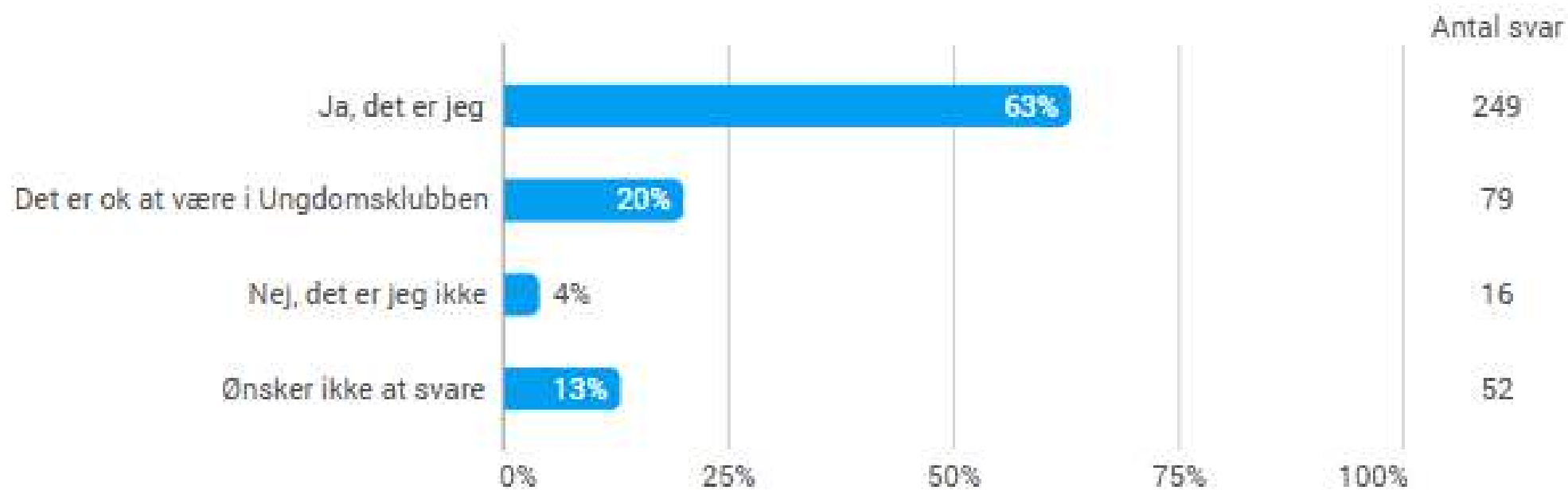
**POTENTIALER FOR FORÆLDRE-OPLYSNINGSKAMPAGNE,
FX AT POTENTIALER I KLUBBEN OGSÅ ER AT DANNE NYE
RELATIONER (PÅ TVÆRS), AT SOCIALE DYGTIGGØRELSE
GENKENDES AF BØRNENE
(FX TIL INTROMØDER, SÅ FLERE FORÆLDRE KENDER
POTENTIALER VED AKTIV DELTAGELSE I KLUBBERNES
FÆLLESSKABER)**

**INDDRAGELSE AF FORÆLDRE OG GENSIDIG
AFSTEMNING VDR. SAMARBEJDE OM DET GODE
BØRNELIV**

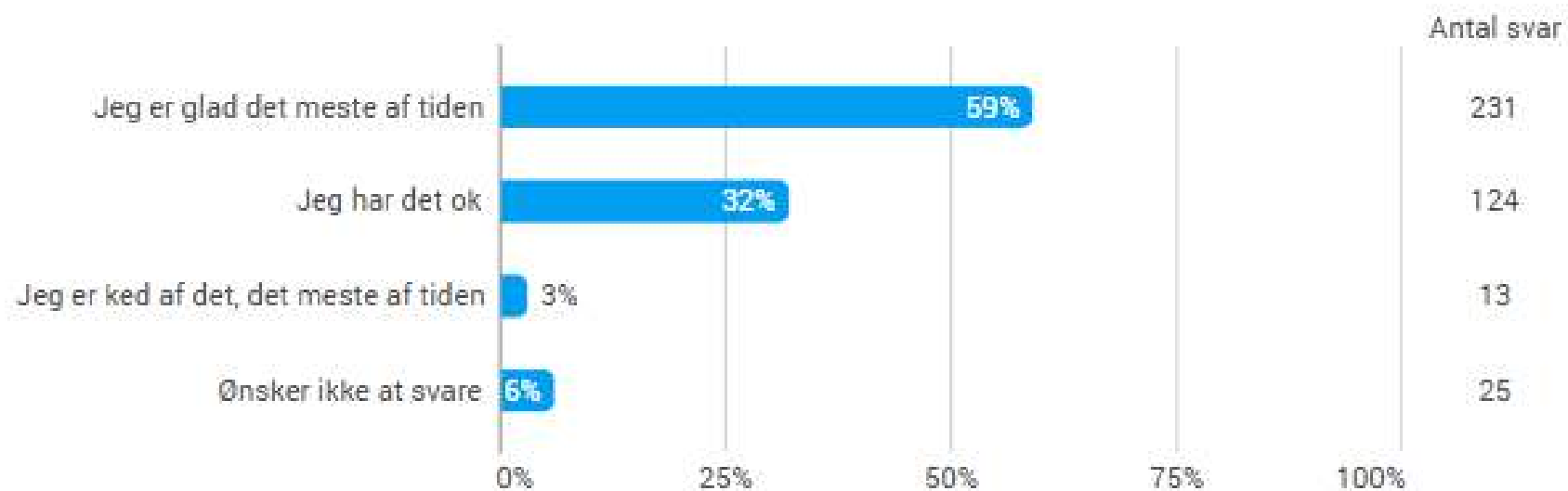
Ung i Viborgs klubber

357 besvarelser

Er du glad for at komme i Ungdomsklubben?

Hvordan har du det generelt?

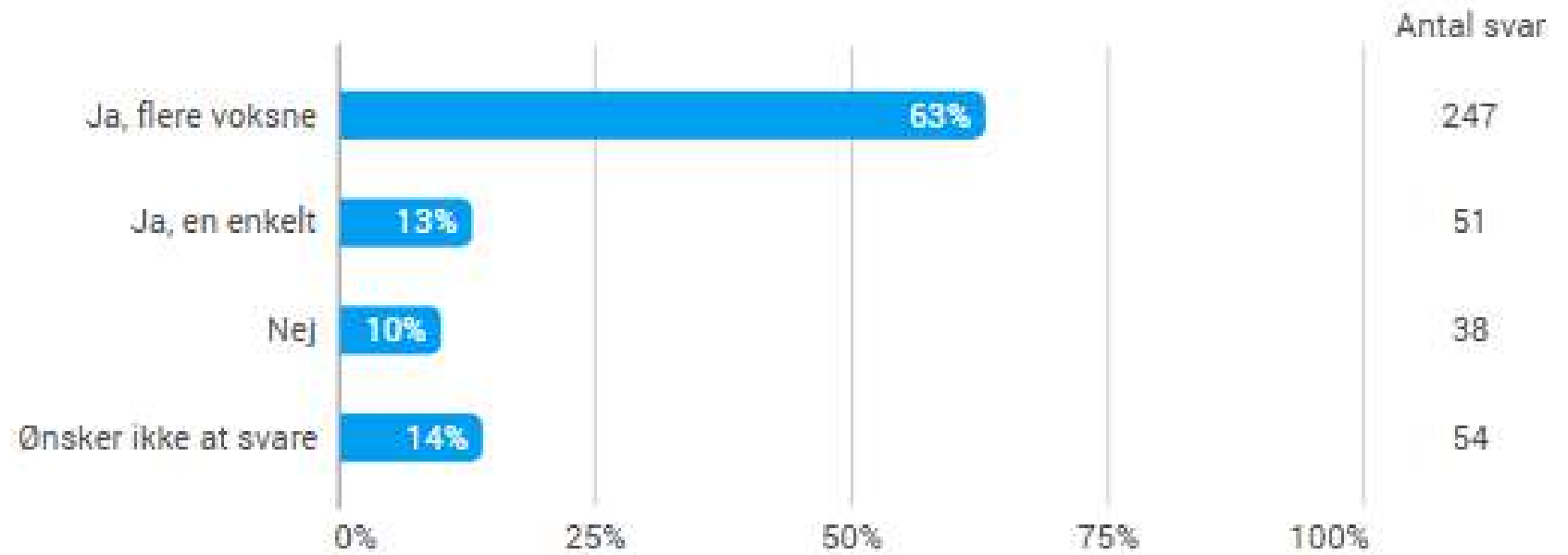

En samfundsmæssig kontekst med stigende mistrivsel, ensomhed og udfordrede relationskompetencer

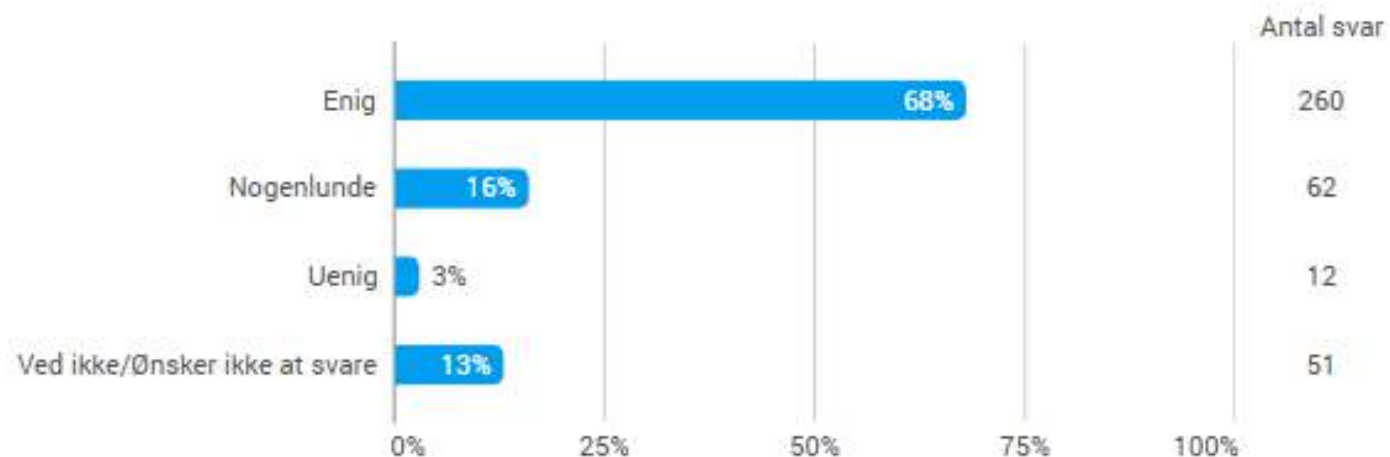

- Acceleration (H. Rosa) – de unge skal beslutte sig tidligere og nå mere på kortere tid... i et hav af muligheder
- Snævre præstationskulturer – forestillinger om “bør” og idealer som mål. Resultat fremfor proces
- Psykologisering og individualisering
- Øget skærmtid og mindre tid i analoge fællesskaber
- Risikovillighed i fht. at kunne “se dum/akavet ud”

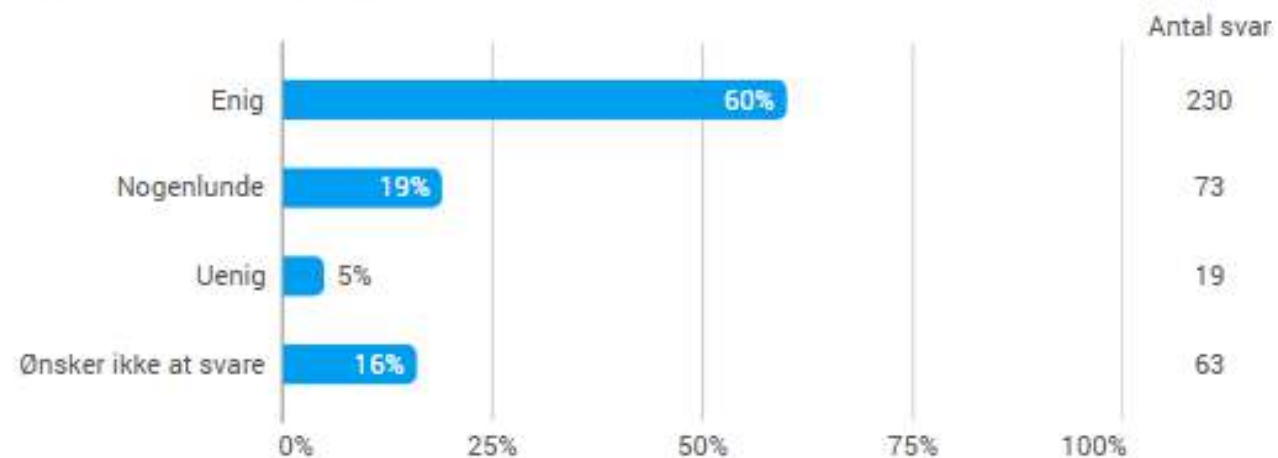
Har du gode relationer til de voksne i Ungdomsklubben?

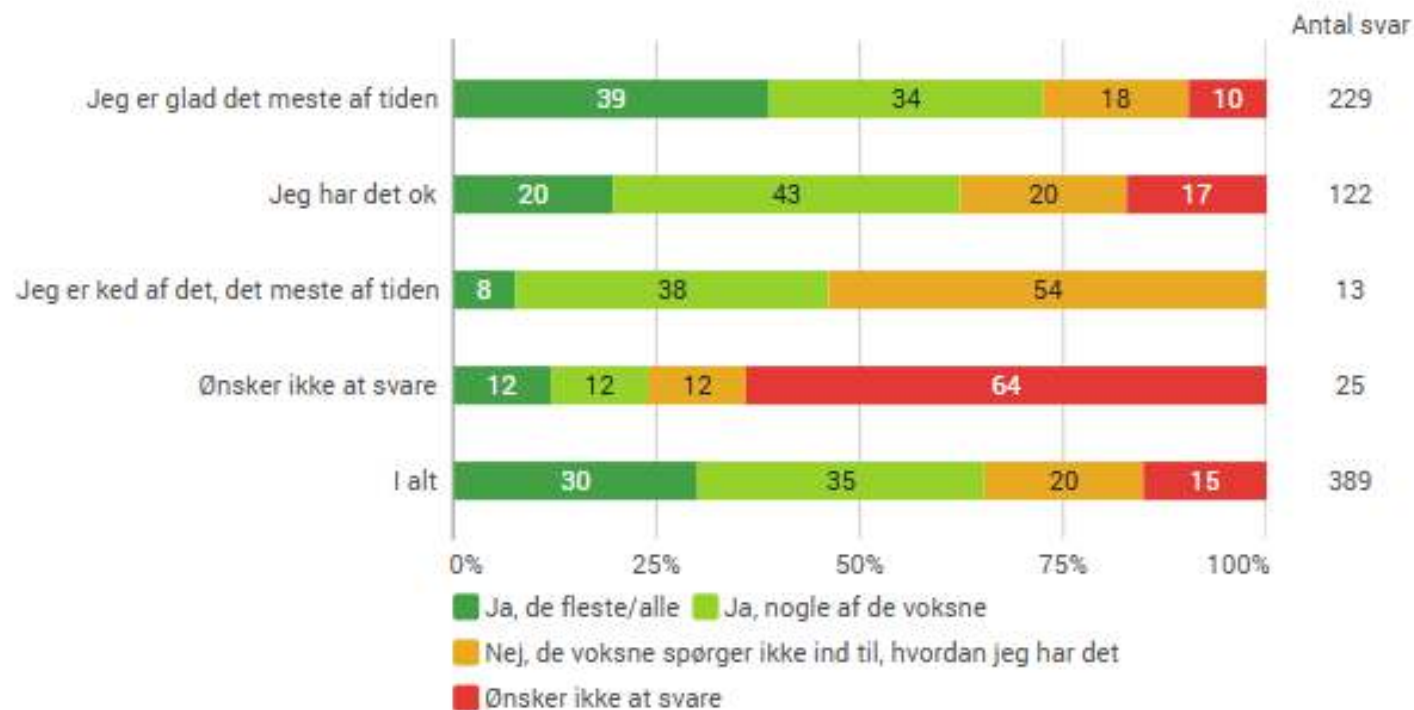
Jeg synes, at de voksne er gode at tale med

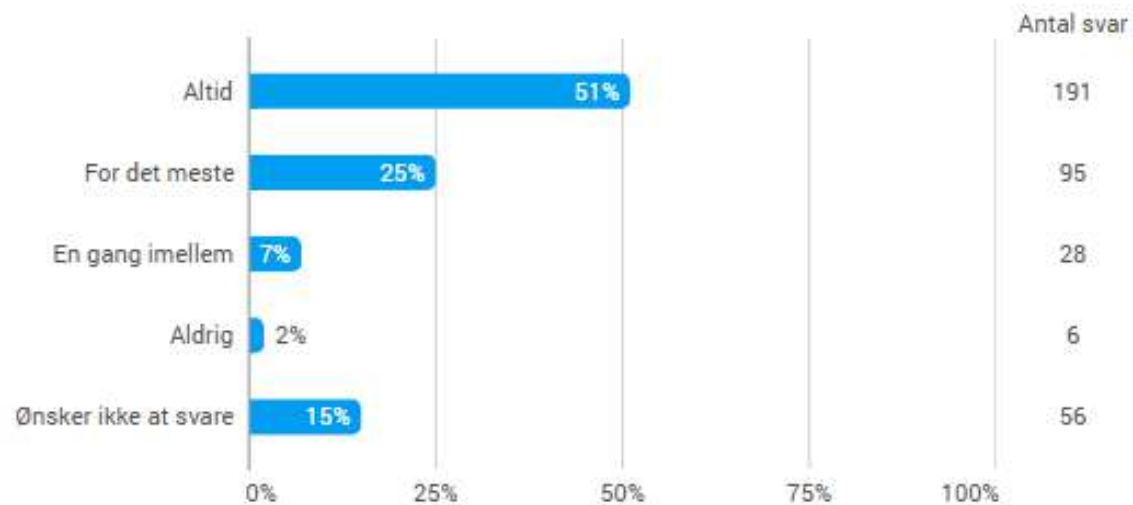
De voksne har tid til at tale med mig, når jeg har brug for det

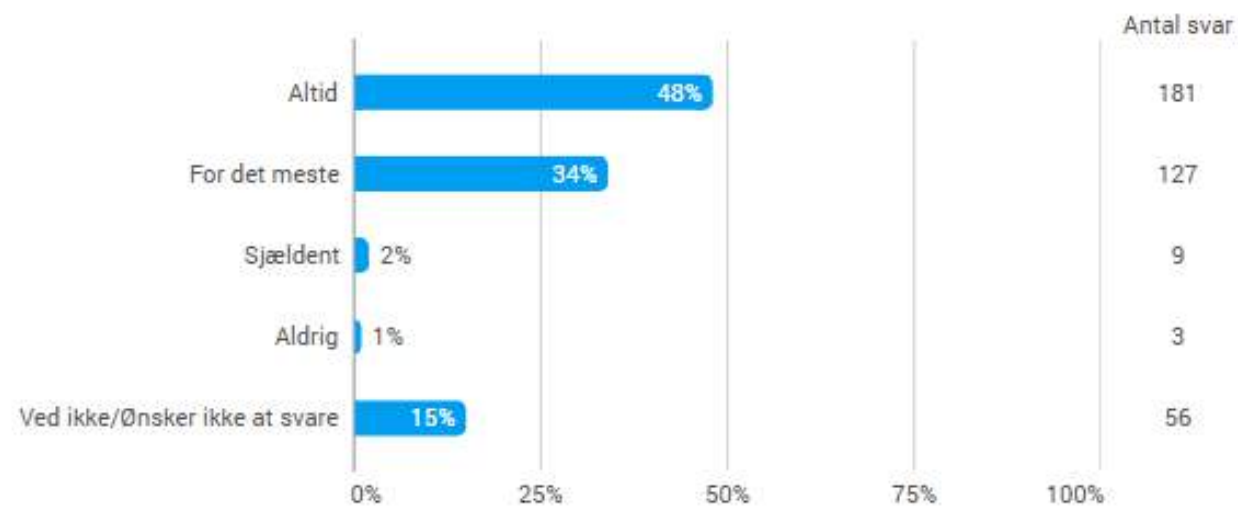
Oplever du, at de voksne spørger ind til, hvordan du har det?

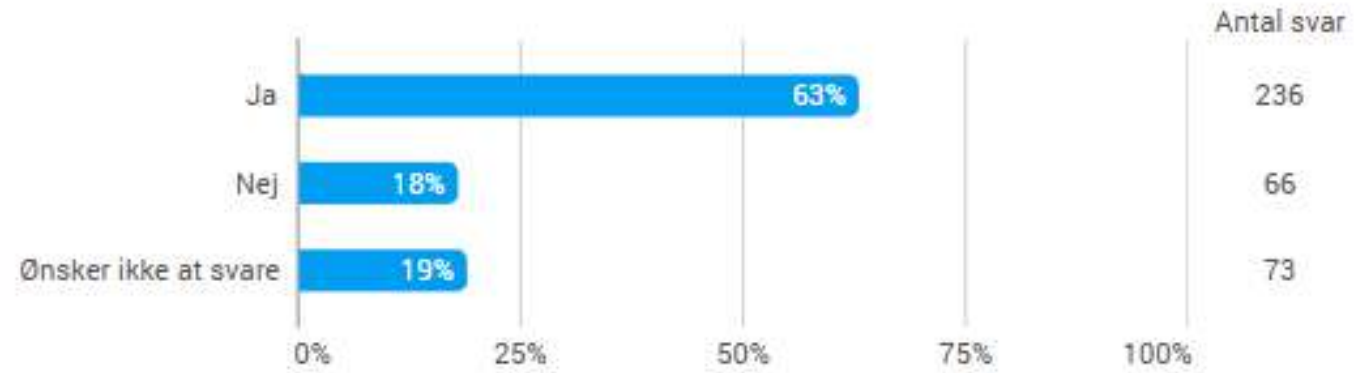
Føler du, at du kan være dig selv i Ungdomsklubben?

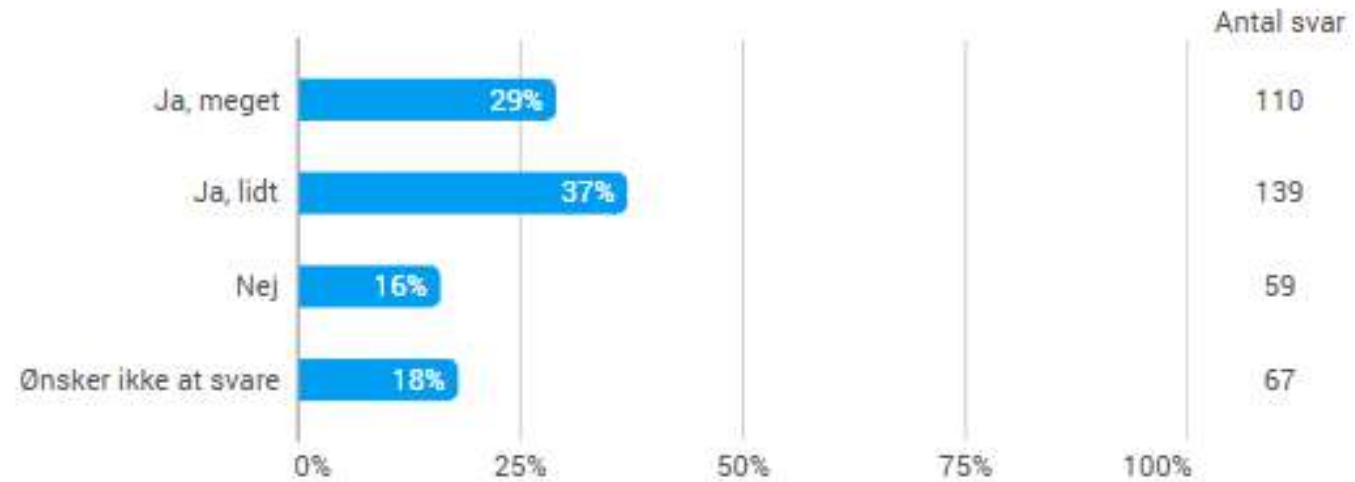
Synes du, at der er god stemning i Ungdomsklubben?

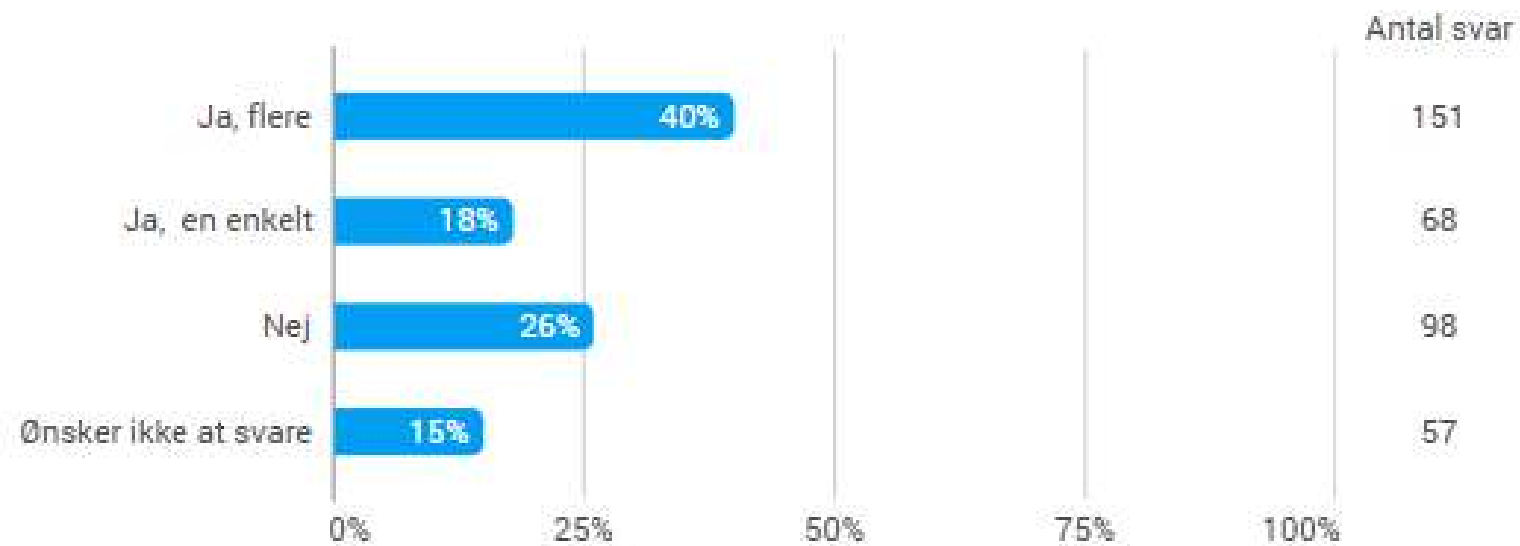
Synes du, at det er vigtigt at være med til at bestemme, hvad der skal ske i Ungdomsklubben? (fx være med til at planlægge aktiviteter)

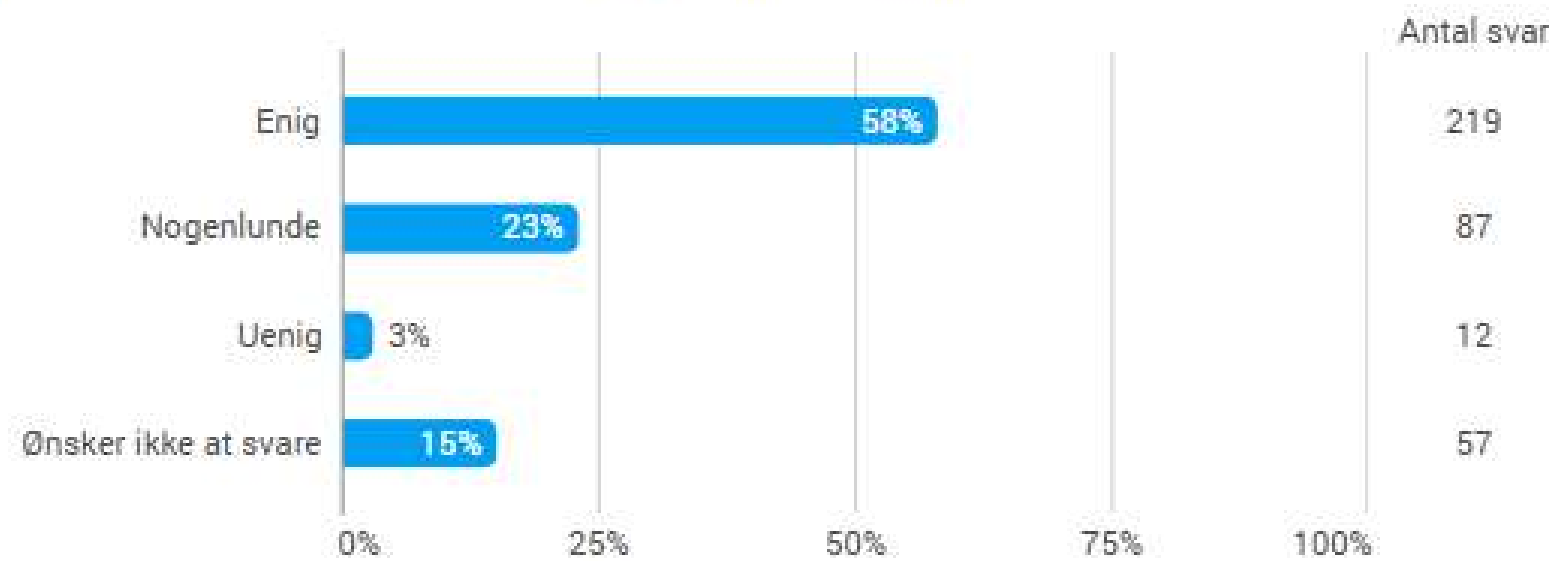
Oplever du, at du er med til at bestemme, hvad der skal ske i Ungdomsklubben?

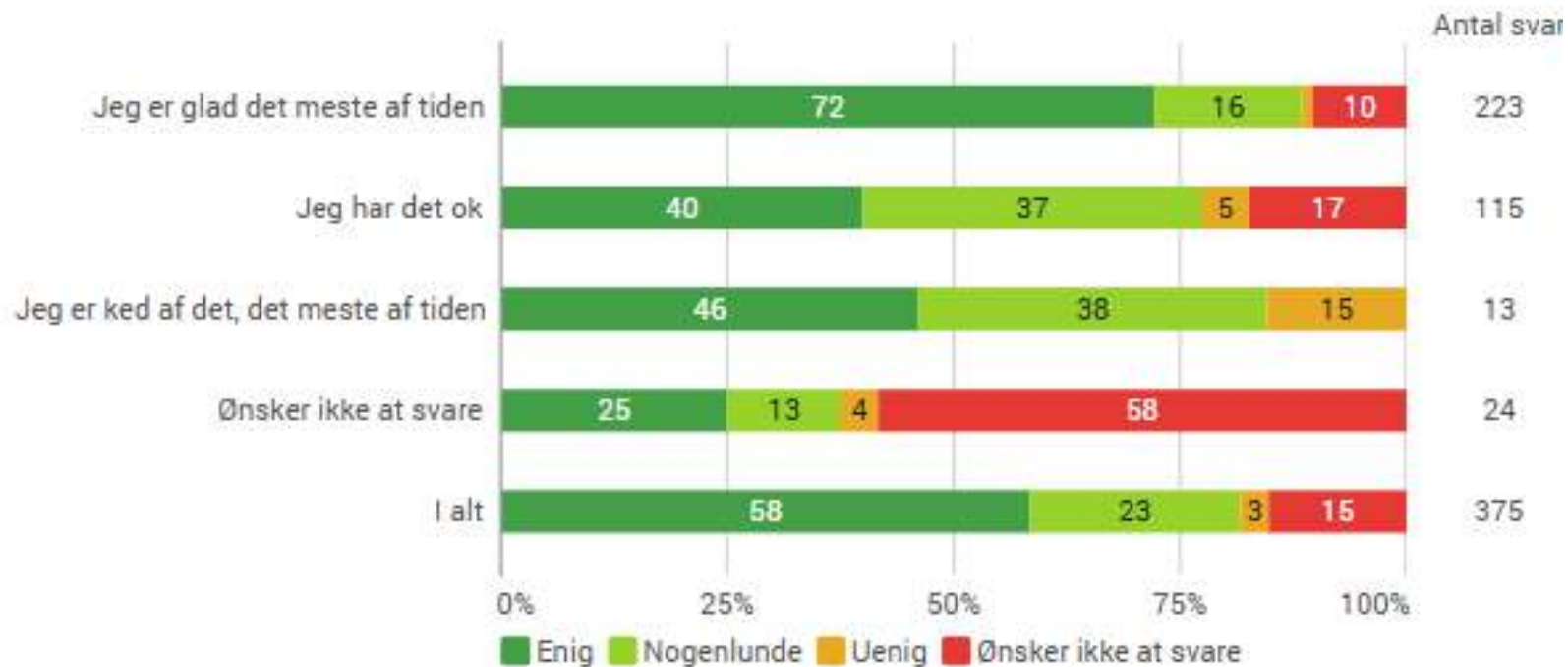
Har du fået nye venner i Ungdomsklubben?

Jeg føler mig som en del af fællesskabet i Ungdomsklubben

Jeg føler mig som en del af fællesskabet i Ungdomsklubben

Det "anderledes svære" ungdomsliv (Hjortkjær)

Binære forståelser af "trivsel" og
"mistrivsel"

Jeg føler mig presset, og presset
kommer fra mig selv

Selvoptimering og effektivisering af tid
– resultatorienteret

Sociale overdrivelser og sociale
medieindtryk som referenceramme

Jeg synes, at jeg har alt for mange ting i hovedet

Perspektiver på ungdomslivet i spændingsfeltet
mellem at være "unik" og samtidig helt normal!

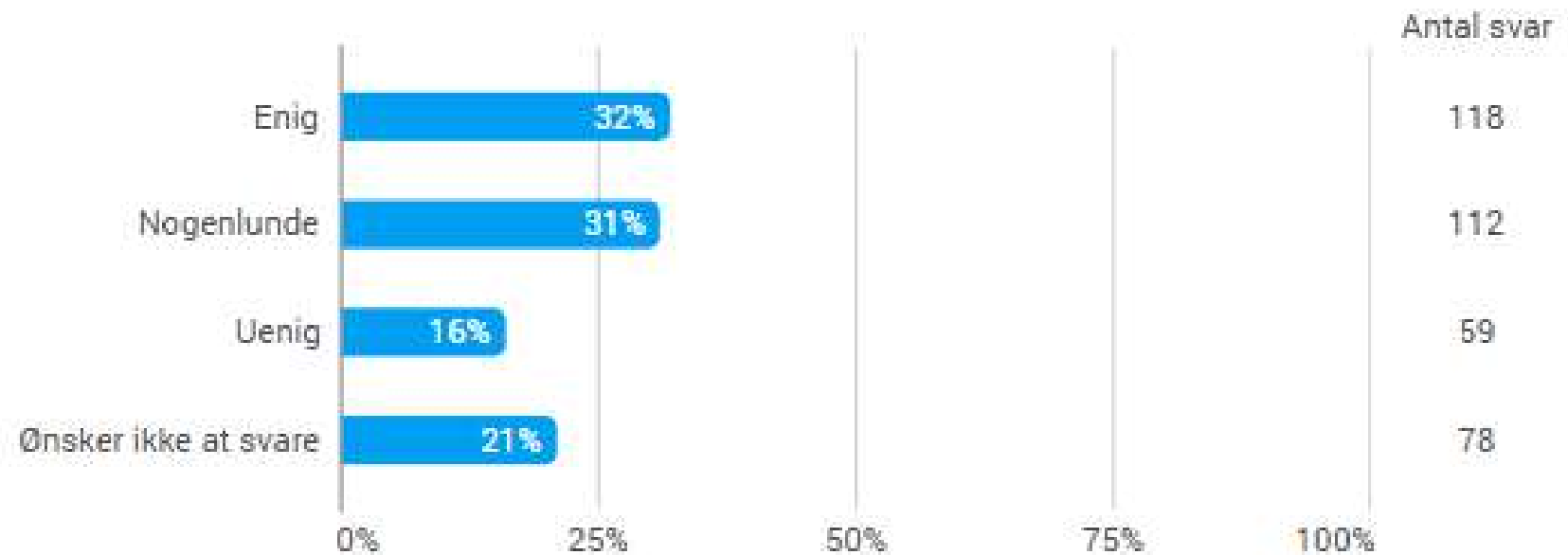

De vigtige voksne og
samtaler om det, der rører
sig i transitionsperioder

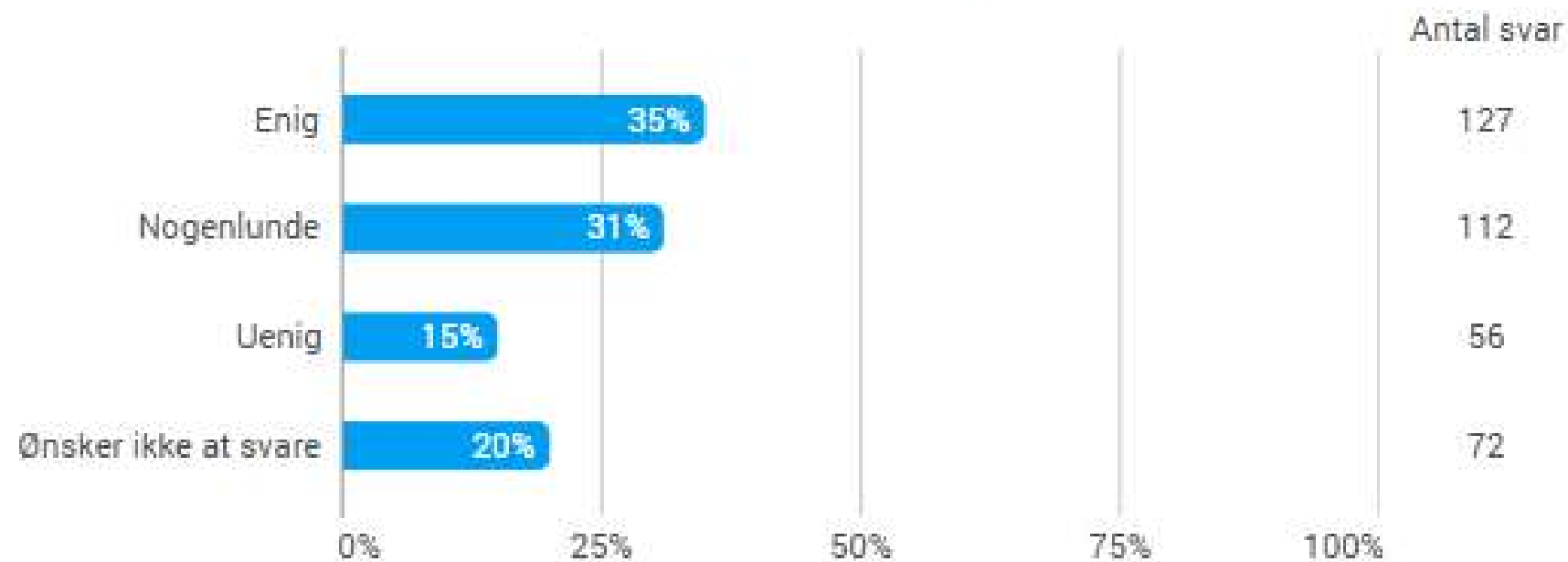
Fx overgang til
ungdomsuddannelse

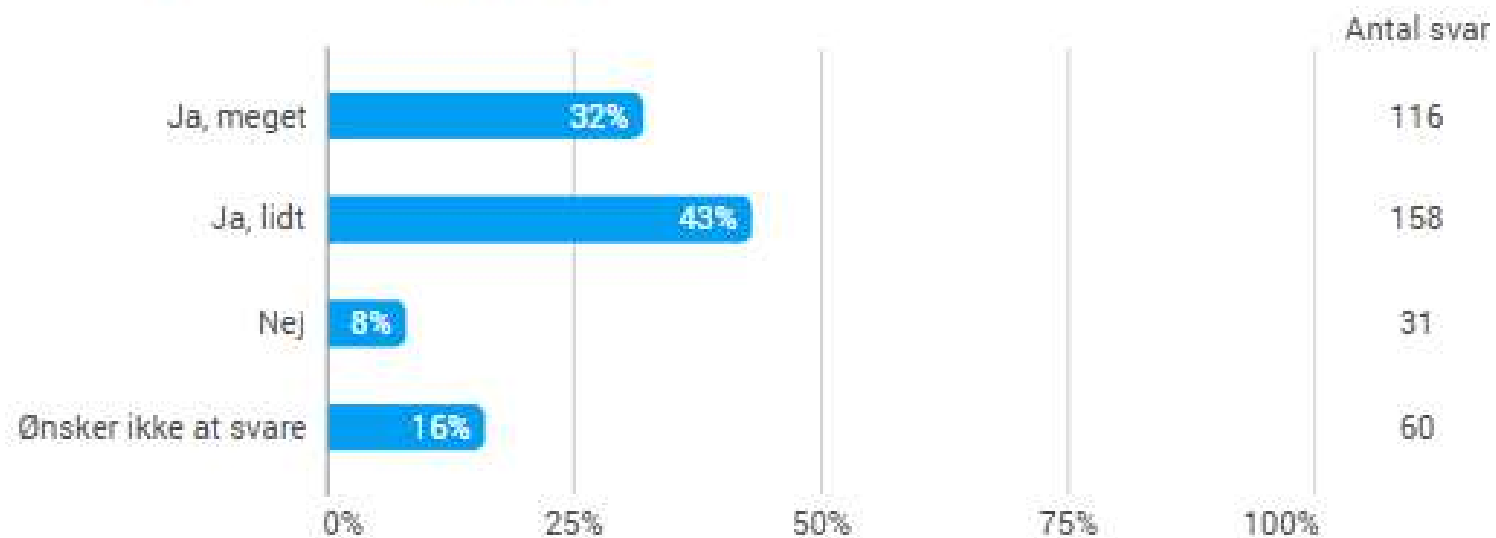
Jeg har gode samtaler med andre unge om "vigtige" emner i Ungdomsklubben (fx om mobning, trivsel, kropsidealer)

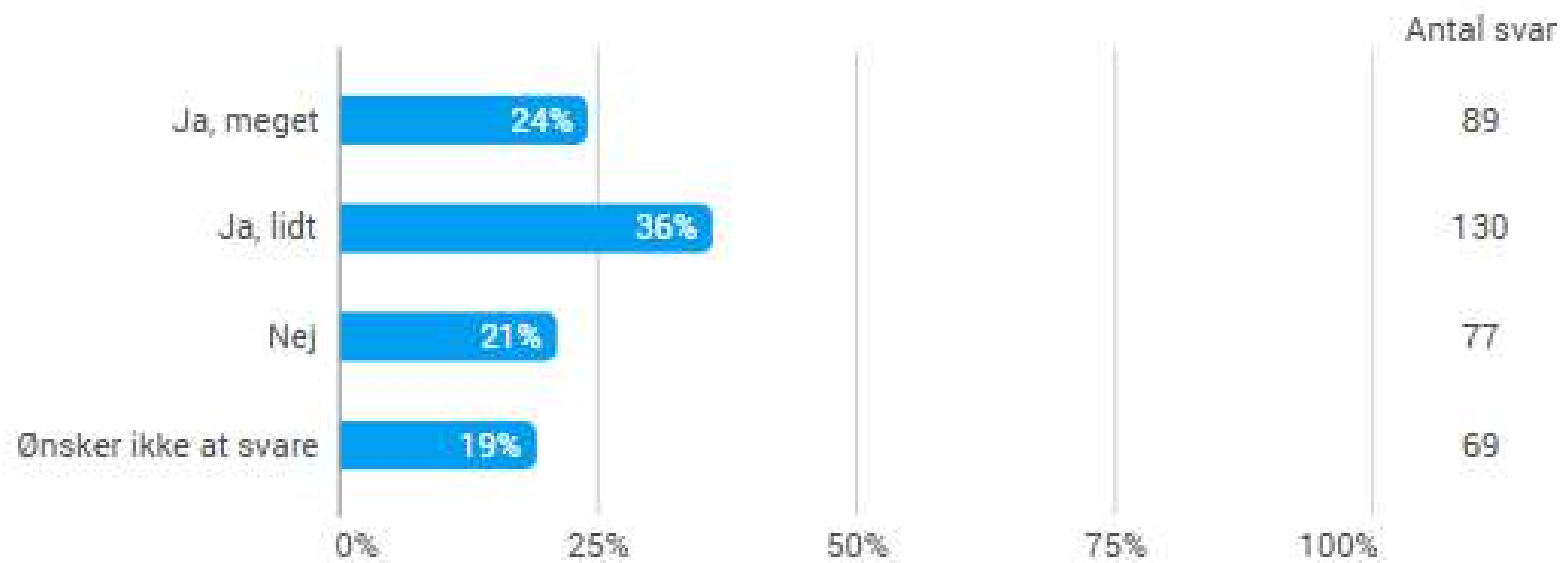
Jeg oplever at tale med de voksne om vigtige emner i Ungdomsklubben

Får du mulighed for at prøve noget nyt i Ungdomsklubben?

Oplever du, at du bliver bedre til noget, når du deltager i aktiviteter i Ungdomsklubben?

Anbefalinger, der går igen:
systematisk tilgang til samtaler,
opsøgende arbejde vdr. trivsel,
succesoplevelser med mestring
og udvikling,
inddragelse, der motiverer samt
transferværdi (tavs viden)

Jeg har fået nye fællesskaber

Det er et frirum for mig - et sted hvor jeg kan være mig selv og hvor jeg bliver hørt. De voksne står altid klar til at snakke med mig, hvis jeg ikke har det så godt. Jeg har også mødt nogle af mine bedste venner her, som jeg også ses med udenfor klub.

At være social frem for at spille PC har været meget sundt

Jeg har ikke lysten til at være der hjemme (pga. Jeg bliver råbt af osv)

Jeg har fået flere venner og mere selvtillid

Ungdomsklub er hyggeligt og dejlige frie rammer.

Kan gøre, hvad man vil, og det dejligt

Jeg hviler mere i mig selv og får et frirum fra alt andet

Jeg synes, at det er en rigtig fed klub, og jeg synes altid, at det er hygge og sjovt at komme her op til ungdomsklub - og der er nogle søde voksne:)

Spørgsmål/kommentarer?

Tak fordi, jeg må lege med!